PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS
2005 m. rugsėjo 15 d. *

Byloje T-325/01

DaimlerChrysler AG, įsteigta Štutgarte (Vokietija), atstovaujama advokatų R. Bechtold ir W. Bosch,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą W. Mölls, padedamo advokato H.-J. Freund, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovė,

dėl prašymo panaikinti 2001 m. spalio 10 d. Komisijos sprendimą 2002/758/EB dėl EB sutarties 81 straipsnio taikymo procedūros (byla COMP/36.264 – *Mercedes-Benz*) (OL L 257, 2002, p. 1), o nepatenkinus šio prašymo, sumažinti šiuo sprendimu paskirtą baudą,

* Proceso kalba: vokiečių.

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(penktoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkė P. Lindh, teisėjai R. García-Valdecasas ir J. D. Cooke,

posėdžio sekretorius I. Natsinas, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. gegužės 25 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Bylos aplinkybės

1 Šiuo ieškiniu prašoma panaikinti 2001 m. spalio 10 d. Komisijos sprendimą 2002/758/EB dėl EB sutarties 81 straipsnio taikymo procedūros (byla COMP/36.264 – *Mercedes-Benz*) (OL 2002, L 257, p. 1, toliau – ginčijamas sprendimas).

2 *DaimlerChrysler AG* (toliau – ieškovė) yra bendrovių grupės pagrindinė bendrovė, kuri veikia motorinių transporto priemonių gamybos ir realizavimo srityje.

3 1998 m. gruodžio 21 d. *Daimler-Benz AG* susijungė su ieškove pagal 1998 m. kovo 7 d. pasirašytą įmonių susijungimo sutartį. Ieškovė perėmė visas *Daimler-Benz AG* teises, turtą, įsipareigojimus ir pareigas.

4 Prieš šį susijungimą *Daimler-Benz AG* buvo pagrindinė *Daimler-Benz* grupės bendrovė, per savo dukterines įmones veikusi pasauliniu mastu. Be to, 1997 m. gegužės 26 d. *Daimler-Benz AG* susijungė su savo dukterine įmone *Mercedes-BenzAG*. Nuo tos dienos pastaroji įmonė tapo *Daimler-Benz AG* padaliniu, atsakingu už motorinių transporto priemonių sektorių. Atsižvelgiant į ginčijamą sprendimą, šiame sprendime pavadinimas *Mercedes-Benz* atitinkamai reiškia *Daimler-Benz AG* (iki 1989 m.), *Mercedes-Benz AG* (iki 1997m.), *Daimler-Benz AG* (1997–1998 m.) arba ieškovę (nuo 1998 m.).

5 Nuo 1995 m. pradžios Komisija gavo daug vartotojų skundų dėl naujų *Mercedes-Benz* motorinių transporto priemonių eksporto kliūčių, kurias įvairiose valstybėse narėse sudarė *Daimler-Benz* grupės įmonės.

6 Komisija turi tam tikrų duomenų apie tai, kad šiai grupei priklausančios įmonės atribodavo rinkas, pažeisdamos EB 81 straipsnio 1 dalį. 1996 m. gruodžio 4 d. Komisija priėmė keletą sprendimų atlikti patikrinimus pagal 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17 pirmojo reglamento, įgyvendinančio Sutarties (81) ir (82) straipsnius (OL 13, 1962, p. 204), 14 straipsnį. Šie patikrinimai buvo atlikti 1996 m.

gruodžio 11–12 d. įmonėse *Daimler-Benz AG*, Štutgarte (Vokietija), *Mercedes-Benz Belgium SA/NV*, Belgijoje, *Mercedes-Benz Nederland NV*, Utrechte (Nyderlandai) ir *Mercedes-Benz España, SA*, Ispanijoje.

7 1998 m. spalio 21 d. Komisija *Daimler-Benz AG* nusiuntė prašymą pateikti informaciją pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnį. Į jį ši įmonė atsakė 1998 m. lapkričio 10 dieną. 2001 m. birželio 15 d. Komisija prašymą pateikti informaciją nusiuntė ir ieškovei. Ši į jį atsakė 2001 m. liepos 9 dieną. 1996 m. gruodžio 11–12 d. patikrinusi Komisija rado ir paėmė daug dokumentų, kuriais kartu su ieškovei išsiųstais prašymais pateikti informaciją ir jos pastabomis grindžiamas ginčijamas sprendimas.

8 2001 m. spalio 10 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą.

Ginčijamas sprendimas

9 Ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, kad *Mercedes-Benz* pati arba per savo dukterines įmones *Mercedes-Benz España, SA* (toliau – *MBE*) ir *Mercedes-Benz Belgium SA* (toliau – *MBBel*) pažeidė EB 81 straipsnio 1 dalį. Komisija nurodo, kad ginčijamame sprendime konstatuotos priemonės buvo taikomos mažmeninei prekybai lengvaisiais *Mercedes-Benz* automobiliais (143–149 konstatuojamosios dalys).

10 Komisija ginčijamame sprendime apibūdina šias įmones ir jų platinimo tinklą. Ji nurodo, kad lengvųjų *Mercedes-Benz* automobilių pardavimas Vokietijoje iš esmės vykdomas per grupei priklausančių filialų tinklą, atstovus, turinčius prekybos agentų statusą (apibrėžtą Vokietijos komercinio kodekso 84 straipsnio 1 dalyje) ir veikiančius kaip tarpininkai, bei komisininkus (15 konstatuojamoji dalis). Komisija teigia, kad Belgijoje platinimo tinklą sudaro importuotoja *MBBel*, kuri nuo sprendime nenurodytos datos yra *Daimler-Benz AG* 100 % priklausanti dukterinė įmonė, o pati *Daimler-Benz AG* nuo 1998 m. gruodžio 21 d. yra ieškovei 100 % priklausanti dukterinė įmonė, ir kuri naujas transporto priemones parduoda per du filialus, pardavėjai ir atstovai ir (arba) automobilių servisai, kuriuose taip pat galima užsisakyti naują automobilį (17 ir 19 konstatuojamosios dalys). Ispanijoje pardavimas vykdomas per tinklą, kurį sudaro trys *MBE* filialai ir pardavėjai. Komisija nurodė, kad kai kurie atstovai ir (arba) automobilių servisai neparduoda automobilių, o yra tik užsakymus priimantys tarpininkai. Ji patikslina, kad *MBE* buvo 100 % nacionaliniam holdingui *Daimler-Benz España, SA*, priklausanti dukterinė įmonė, o 99,88 % šios bendrovės akcijų priklauso *Daimler-Benz AG*, kuri yra 100 % ieškovės kontroliuojama dukterinė įmonė (2 konstatuojamoji dalis).

11 Komisija konstatuoja, kad, priešingai nei vykstant administracinei procedūrai teigė ieškovė, EB 81 straipsnio 1 dalis taikoma *Mercedes-Benz* ir atstovų Vokietijoje sutartims lygiai taip pat kaip ir sutarčiai su įgaliotuoju pardavėju. Ji teigia, kad „todėl jiems numatyti apribojimai turėtų būti vertinami taip pat kaip ir nepriklausomam platintojui nustatyti apribojimai“ (168 konstatuojamoji dalis).

12 Komisija šiuo klausimu pirmiausia nurodo, kad *Mercedes-Benz* atstovai, kaip *Mercedes-Benz* tarpininkai, Vokietijoje turi prisiimti pakankamai didelę verslo riziką, kuri neatsiejama nuo šios jų veiklos, todėl EB 81 straipsnis taikomas jų ir *Mercedes-Benz* sudarytoms sutartims (153–160 konstatuojamosios dalys).

13 Ji nurodo, kad pirma *Mercedes-Benz* atstovas Vokietijoje prisiima didelę dalį su automobilių, kuriuos jis parduoda, kaina susijusios rizikos. Komisija teigia, kad jei parduodamas naują automobilį atstovas daro kainos nuolaidų, kurioms pritaria *Mercedes-Benz*, visos šios nuolaidos išskaičiuojamos iš atstovo komisinių.

14 Komisija konstatuoja, kad pagal Vokietijoje sudaromos sutarties su atstovu 4 straipsnio 4 dalį atstovas taip pat prisiima naujo automobilio transportavimo riziką. Jis, kaip ir nepriklausomas pardavėjas, pervežimo sąnaudas ir riziką perkelia klientui pagal prievolių teisę (157 konstatuojamoji dalis).

15 Atstovas taip pat turi didelę dalį savo lėšų skirti komercinei paskatai. Komisija nurodo, kad jis savo lėšomis turi įsigyti demonstravimo automobilius (Vokietijoje sudaromos sutarties su atstovu 4 straipsnio 7 dalis). Demonstravimo automobiliams ir bendrovės automobiliams įsigyti *Mercedes-Benz* taiko specialias sąlygas. Šiuos automobilius privaloma išlaikyti ilgiau nei tris–šešis mėnesius ir jie turi nuvažiuoti ne mažiau kaip 3 000 kilometrų. Vėliau atstovas juos gali parduoti kaip naudotus automobilius ir prisiimti riziką už šių automobilių, kurių kiekis yra didelis, pardavimą (158 konstatuojamoji dalis).

16 Komisija taip pat teigia, kad, be to, *Mercedes-Benz* atstovo Vokietijoje veikla neatsiejamai susijusi su kita verslo rizika. Šios rizikos prisiėmimas yra viena iš tapimo atstovu sąlygų. Pagal atstovavimo sutarties 13 straipsnį atstovas turi atlikti garantinį gamintojo garantiją turinčių automobilių remontą. Atstovai Vokietijoje privalo savo sąskaita įrengti automobilių servisą, jame teikti automobilių aptarnavimo ir garantinio remonto paslaugas ir, jei prašoma, užtikrinti nuolatinį budėjimą ir

skubią techninę pagalbą (atstovavimo sutarties 12 straipsnis). Be to, atstovas Vokietijoje privalo savo sąskaita išlaikyti atsarginių dalių, skirtų automobilių remontui jam priklausančiose dirbtuvėse, sandėlį (atstovavimo sutarties 14 straipsnis) (159 konstatuojamoji dalis).

17 Antra, Komisija nurodo, kad ekonominiu požiūriu apyvarta iš veiklos, kuria atstovas Vokietijoje užsiima pats, yra daug didesnė už apyvartą iš tarpininkavimo parduodant naujus automobilius. Ji teigia, kad „(atstovas) už savo tarpininkavimo veiklą <...> gauna komisinius, kuriuos lengvųjų automobilių atveju sudaro 12,2 % bazinių komisinių ir papildomi komisiniai, galintys siekti iki 3,6 %. Tad didžiausi atstovo komisiniai sudaro 15,8 % ir iš jų atstovas turi finansuoti pirkėjams teikiamas nuolaidas. Todėl apyvarta iš atstovo veiklos yra mažesnė nei minėti 15,8 %." Be to, 159 konstatuojamojoje dalyje ji teigia: „(Jei) manytume, kad automobilių kaina sudaro atstovo apyvartos dalį, tai ji siektų apie 50 % visos atstovo apyvartos. Bet reali atstovo apyvarta iš tarpininkavimo veiklos yra šie komisiniai. Jei jų sumą palyginsime su ta, kurią atstovas gauna iš su automobilių pardavimu susijusios veiklos, kurią jis yra įsipareigojęs atlikti pagal sutartį, ir už kurią jis prisiima visą riziką, tai konstatuosime, kad apyvarta tik iš atstovo veiklos sudaro vos 1/6 visos apyvartos."

18 Komisija mano, kad, atsižvelgiant į atstovų prisiimamos rizikos dydį ir šių įsipareigojimų kiekį, negalima sutikti su ieškovės teiginiu, jog ši rizika yra įprasta tikram prekybos atstovui. Ji nurodo, kad tam, „jog būtų galima daryti kitokią išvadą, atstovas privalėtų turėti teisę pasirinkti ar prisiimti riziką, susijusią su demonstravimo ir bendrovės automobiliais, garantijos suteikimu, techninio remonto ir aptarnavimo serviso įrengimu ir remontui skirtomis atsarginėmis dalimis, ar vykdyti tik naujų automobilių pardavimo tarpininko veiklą". Tačiau nagrinėjamu atveju taip nėra (160 konstatuojamoji dalis).

19 Ji atmeta ieškovės teiginį, kad atstovai Vokietijoje yra integruoti į bendrovę, kaip nereikšmingą. Grįsdama šį savo teiginį ieškovė nurodė „atstovams Vokietijoje nustatytus asmeninio pobūdžio ir su ūkine veikla susijusius reikalavimus (paprastai išimtinis *Mercedes-Benz* automobilių platinimas, vienodas *Mercedes-Benz* atstovo įvaizdis, atstovo salono darbuotojų parinkimas ir aprūpinimas įranga, reklama, įvaizdis, pareiga ginti ieškovės interesus ir laikytis *Mercedes-Benz* identifikavimo taisyklių)" ir tai, kad atstovas yra „išskirtinis atstovas" ir gali pardavinėti tik *Mercedes-Benz* automobilius (162 konstatuojamoji dalis). Tačiau Komisija ginčijamame sprendime mano, kad „integravimo kriterijus", kitaip nei rizikos pasidalijimo kriterijus, nesudaro sąlygų atskirti prekybos agento nuo nepriklausomo pardavėjo (163 konstatuojamoji dalis). Komisija palygina ieškovės, siekiant įrodyti atstovų „integravimą", cituojamos Vokietijoje sudaromos atstovavimo sutarties nuostatas su sutarčių, sudaromų su pardavėjais užsienyje, nuostatomis (164 konstatuojamoji dalis). Ji mano, kad iš tokio palyginimo aišku, jog atstovams Vokietijoje nustatytos sąlygos yra tokios pačios kaip ir nustatomos pagal sutartį dirbantiems užsienio pardavėjams ir šių abiejų platinimo rūšių integravimo į *Mercedes-Benz* platinimo sistemą lygis yra vienodas (165 konstatuojamoji dalis).

20 Komisija teigia, kad *Mercedes-Benz* ėmėsi keturių konkurenciją ribojančių priemonių.

21 Pirma, ji nurodo, kad, pradėjusi gaminti naują automobilio modelį *W 210* (naujoji E klasė), ji visam Vokietijos pardavėjų tinklui, įskaitant ir atstovus, išsiuntė labai aiškias instrukcijas, pirmiausia 1996 m. vasario 6 d. pranešimą „susikoncentruoti į jų sutartyse nustatytą teritoriją". Šios instrukcijos buvo taikomos ne vien šiai serijai, bet ir visų naujų automobilių pardavimui. Šį pranešimą *Mercedes-Benz* užbaigė tokiu grasinimu: „Mes atsisakysime tiekti *W 210* serijos automobilius, jei pastebėsime, kad konkreti teritorija nepateisina jai priskirtos kvotos." Taip šioms instrukcijoms buvo suteikta ypatinga svarba.

22 Komisija teigia, kad šiomis instrukcijomis buvo siekiama, jog pardavėjai *W 210* serijos ir kitų serijų automobilius parduotų tik su jais sudarytoje sutartyje apibrėžtoje teritorijoje ir neparduotų automobilių toje teritorijoje negyvenantiems, iš kitur atvykusiems pirkėjams. Pranešime nurodoma, kad ši priemonė turėtų padėti apriboti „vidaus konkurenciją", t. y. vadinamąją to paties prekių ženklo („intra-brand") konkurenciją tarp atstovų Vokietijoje bei tarp jų ir Vokietijos bei užsienio filialų ir pardavėjų užsienyje. Todėl 1996 m. vasario 6 d. pranešimu buvo siekiama apriboti to paties prekių ženklo konkurenciją.

23 Antra, Komisija konstatuoja, kad beveik visais atvejais iš klientų, atvykusių iš kitų valstybių, buvo reikalaujama 15 % automobilio kainos avanso. Ji mano, kad tai dar labiau apsunkino paralelinę prekybą, nes ribojo galimybę atstovui vykdyti nuosavą prekybos politiką ir, pavyzdžiui, neimti avanso iš atvykstančių klientų, kuriuos jis pažįsta. Ji nurodo, kad nors toks avansas tam tikrais atvejais gali būti pagrįstas komerciniu požiūriu, parduodant Vokietijoje tokio avanso neprašoma, nors tam tikrais atvejais galėtų būti suinteresuotumas panašiomis garantijomis. Todėl ši taisyklė nustato diskriminacines paralelinio pardavimo sąlygas, palyginti su automobilių pardavimu Vokietijoje (174 konstatuojamoji dalis).

24 Trečia, Komisijos nuomone, sutartyje su atstovu Vokietijoje (žr. 2 straipsnio 1 dalies d punktą) ir Ispanijoje sudaromoje sutartyje su pardavėju (žr. 4 straipsnio d punktą) numatytu draudimu tiekti išorės išperkamosios nuomos bendrovėms automobilius, jeigu jos negali nurodyti konkretaus išperkamosios nuomos gavėjo, siekiama apriboti *Mercedes-Benz* išperkamosios nuomos bendrovių ir šiai grupei nepriklausančių Vokietijos ir Ispanijos išperkamosios nuomos bendrovių konkurenciją. Pastarosios *Mercedes* automobilius galėtų įsigyti tik turėdamos konkretų klientą, tačiau negalėtų įsigyti automobilių atsargai. Todėl jos negali greitai parduoti pageidaujamo

automobilio. Komisija teigia, kad dėl automobilių pardavimo išorės išperkamosios nuomos bendrovėms taisyklių, jos negauna tokios pat įsigijimo nuolaidos, kuri taikoma kitoms išperkamosios nuomos automobilių parkus turinčioms bendrovėms. Šios sutarčių nuostatos apskritai pablogina sąlygas, kuriomis išorės išperkamosios nuomos bendrovės gali įsigyti *Mercedes* automobilių, o todėl ir sąlygas, kuriomis jos gali konkuruoti su *Mercedes-Benz* grupės bendrovėmis žemesnės pakopos išperkamosios nuomos rinkoje. Atstovams ir pardavėjams taikomomis išperkamosios nuomos nuostatomis siekiama apriboti tokios nuomos automobilių konkurenciją kainomis ir pardavimo sąlygomis (176 konstatuojamoji dalis).

25 Ketvirta, Komisija nurodo, kad 1995 m. balandžio 20 d. sudaryta sutartis tarp *MBBel* ir *Mercedes-Benz* atstovų Belgijoje susivienijimo, apribojanti nuolaidas iki 3 % ir numatanti, kad nepriklausoma agentūra tikrins E klasės automobiliams teikiamas nuolaidas, o didesnes nei nustatyta nuolaidas teikusiems atstovams bus mažinamos naujos E klasės automobilių kvotos, skirta apriboti kainų konkurenciją Belgijoje.

26 Konstatavusi, kad šios priemonės turi daug įtakos prekybai tarp valstybių narių ir joms netaikytina išimtis iš EB 81 straipsnio 1 dalies, Komisija nusprendė, jog ieškovei, atsakingai už *Daimler-Benz AG* ir *Mercedes-Benz AG* ar *Daimler-Benz MBBel* ir *MBE* dukterinių bendrovių įvykdytus konkurencijos pažeidimus, reikia skirti baudą.

27 Komisija nusprendė, kad kliūtys eksportui buvo bendras pažeidimas, kurį sudarė du elementai (nurodymas nepardavinėti už sutartimi nustatytos teritorijos ribų ir 15 % avanso taisyklė), kurie tam tikrą laikotarpį buvo taikomi kartu. Komisija teigia, kad šis pažeidimas yra ypač sunkus, todėl 33 milijonų eurų dydžio bauda yra atitinkama. Dėl šio pažeidimo trukmės Komisija nurodo, kad, atsižvelgus į abiejų elementų trukmę, pažeidimas prasidėjo 1985 m. rugsėjo 12 d. ir tebesitęsia. Komisijos teigimu, tai ilgalaikis pažeidimas. Tačiau ji mano, kad neigiamos avanso taisyklės pasekmės

buvo mažesnės nei tiesiogiai prieš eksportą nukreiptų instrukcijų pasekmės. Šios instrukcijos buvo pradėtos taikyti tik 1996 m. vasario 6 d. ir taikytos iki 1999 m. birželio 10 d., t. y. trejus metus ir keturis mėnesius. Todėl Komisija nusprendė bazinį baudos dydį padidinti tik 42,5 %, arba 14,025 milijono eurų. Todėl bazinės baudos dydis siekia 47,025 milijono eurų.

28 Komisija mano, kad draudimas parduoti automobilius išperkamosios nuomos bendrovėms, kad jos galėtų turėti jų atsargą, numatytas sutartyje su atstovu Vokietijoje ir Ispanijos platinimo sutartyje, yra sunkus pažeidimas. Jos manymu, už tai skirtina 10 milijonų eurų bauda. Komisija nurodo, kad šis pažeidimas prasidėjo 1996 m. spalio 1 d. ir vis dar vyksta. Ji teigia, kad, atsižvelgiant į pažeidimo trukmę, bazinės baudos dydį reikia padidinti 50 %, t. y. 5 milijonais eurų, iki 15 milijonų eurų.

29 Komisijos nuomone, pardavimo kainų Belgijoje nustatymas aktyviai dalyvaujant *MBBel* pagal savo pobūdį yra labai sunkus konkurencijos taisyklių pažeidimas. Ji mano, kad toks pažeidimas apskritai yra sunkus, todėl skirtina 7 milijonų eurų bazinė bauda. Komisija teigia, kad šios priemonės buvo taikomos nuo 1995 m. balandžio 20 d. iki 1999 m. birželio 10 d., t. y. per vidutinės trukmės laikotarpį, ir todėl bazinės baudos dydį reikia padidinti 40 %, t. y. 2,8 milijono eurų, iki 9,8 milijono eurų.

30 Komisija ginčijamame sprendime nenurodo sunkinančių ar lengvinančių aplinkybių. Todėl bendra baudos suma, sudėjus pirmiau išvardytas sumas, yra 71,825 milijono eurų.

31 Remdamasi šiais motyvais Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, kurio rezoliucinėje dalyje nurodyta:

1 straipsnis

(*Mercedes-Benz* pati) arba per (savo) dukterines bendroves (*MBE*) ir (*MBBel*) įvykdė EB sutarties 81 straipsnio 1 dalies pažeidimus. Siekdamos apriboti paralelinę prekybą jos ėmėsi šių priemonių:

— nuo 1996 m. vasario 6 d. visi atstovai Vokietijoje gavo instrukcijas kuo labiau stengtis parduoti pristatytus naujus automobilius, ypač *W 210* serijos, tik sutartimi jiems priskirtoje teritorijoje esantiems klientams ir vengti vidinės konkurencijos; šios priemonės galiojo iki 1999 m. birželio 10 d.,

— nuo 1985 m. rugsėjo 12 d. atstovams Vokietijoje buvo nurodyta iš (iš kitur atvykusių) klientų, užsakančių naujus automobilius, imti 15 % dydžio automobilio kainos avansą; ši praktika tebetaikoma,

— nuo 1996 m. spalio 1 d. buvo nustatytas tebegaliojantis draudimas tiekti lengvuosius automobilius išperkamosios nuomos bendrovėms jų atsargai sudaryti,

— dalyvavo 1995 m. balandžio 20 d. sudarytame susitarime, galiojusiame iki 1999 m. birželio 10 d., kuriuo buvo siekiama apriboti Belgijoje suteikiamas nuolaidas.

2 straipsnis

Nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos (*Mercedes-Benz*) privalo baigti šios sprendimo 1 straipsnyje konstatuotus ir iki šiol vykstančius pažeidimus ir juos draudžiama pakeisti kitomis priemonėmis, kurių toks pats tikslas ar poveikis. Konkrečiai kalbant, per du mėnesius nuo šio sprendimo gavimo dienos ši bendrovė privalo:

— panaikinti tą Vokietijos atstovams ir komisininkams skirtą 1985 m. rugsėjo 12 d. aplinkraščio Nr. 52/85 dalį, kurioje reikalaujama iš (iš kitur atvykusių) klientų, užsakančių lengvąjį automobilį, imti 15 % užstatą,

— iš Vokietijos atstovų ir Ispanijos atstovavimo sutarčių išbraukti nuostatas, draudžiančias parduoti naujus automobilius išperkamosios nuomos bendrovėms, norinčioms turėti automobilių atsargą <...>

3 straipsnis

Dėl 1 straipsnyje nurodytų pažeidimų skirti (*Mercedes-Benz*) 71,825 milijono eurų baudą.

<...>"

32 Ginčijamame sprendime nurodoma, kad, Komisijos manymu, atliekant *Mercedes-Benz* patikrinimą (žr. šio sprendimo 7 punktą) rastuose dokumentuose sąvoka „iš kitur atvykęs klientas" vartota nurodant iš kitos Europos ekonominės erdvės valstybės atvykusius galutinius vartotojus.

Procesas ir šalių reikalavimai

33 2001 m. gruodžio 20 d. ieškovė Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateikė šį ieškinį.

34 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (penktoji kolegija), nusprendė pradėti žodinę proceso dalį. Taikydamas proceso organizavimo priemones, jis nurodė šalims iki posėdžio dienos raštu atsakyti į pateiktus klausimus. Šalys šį nurodymą įvykdė.

35 Šalių nuomonės žodžiu ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo užduotus klausimus buvo išklausyti 2005 m. gegužės 25 d. posėdyje.

36 Ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą,

— nepatenkinus šio prašymo, sumažinti ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje paskirtą baudą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

37 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

38 Ieškovė, grįsdama savo ieškinį, nurodo keturis pagrindus. Pirmasis pagrindas susijęs su EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimu ir akivaizdžia Vokietijoje sudarytų atstovavimo sutarčių vertinimo klaida. Antrasis pagrindas dėl pirmos ir trečios Komisijos sprendime konstatuotos priemonės susijęs su EB 81 straipsnio ir 1995 birželio 28 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1475/95 dėl Sutarties 85 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikroms motorinių transporto priemonių platinimo ir techninės priežiūros susitarimų rūšims (OL L 145, p. 25) pažeidimu. Trečiasis pagrindas susijęs su EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimu ir akivaizdžia klaida vertinant antrą ir ketvirtą Komisijos sprendime konstatuotą priemonę. Ketvirtasis pagrindas susijęs su klaidingu baudos nustatymu ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje.

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimu ir akivaizdžia klaida vertinant su Mercedes-Benz atstovais Vokietijoje sudarytas sutartis.

Šalių argumentai

39 Ieškovė nesutinka su ginčijamame sprendime pateikiamu teisiniu įgaliotųjų atstovų Vokietijoje statuso įvertinimu. Ji teigia, kad jos su įgaliotaisiais atstovais Vokietijoje sudarytoms sutartims tiek, kiek jomis reglamentuojama įgaliotųjų atstovų veikla parduodant naujus *Mercedes-Benz* automobilius, netaikomas EB 81 straipsnio 1 dalyje numatytas susitarimų draudimas. Įgaliotiesiems atstovams netenka jokia su automobilių pardavimu susijusi rizika. Be to, įgaliotieji atstovai yra visiškai įtraukti į bendrovės struktūrą ir jų teisinis santykis su ja yra toks pats kaip darbuotojų. Todėl jie tenkina Teisingumo Teismo praktikoje nustatytas kartelių draudimo netaikymo komercinio atstovavimo sutartims sąlygas.

40 Pirmiausia ieškovė paaiškina, kad Vokietijoje jai priklauso nuosavas platinimo tinklas, kurį sudaro jos filialai, įgaliotieji prekybos agentai, veikiantys *Mercedes-Benz* vardu ir sąskaita, ir savo vardu, bet *Mercedes-Benz* sąskaita veikiantys platintojai. Ji mano, kad *Mercedes-Benz* tinklui priklausančių atstovų nei teisiniu, nei ekonominiu požiūriu negalima laikyti naujų automobilių pardavėjais. Jie *Mercedes-Benz* sąskaita ir pagal jos nurodymus sudaro naujų automobilių pardavimo sutartis. Ieškovė teigia, kad tai, jog atstovai neperka naujų *Mercedes-Benz* automobilių ir neturi sandėlių, yra svarbią ekonominę reikšmę turintis faktas. Tik *Mercedes-Benz* prisiima su naujų automobilių pardavimu susijusią riziką, įskaitant ir prekių saugojimo, reiškiančio lėšų įšaldymą, riziką. Jos teigimu, atstovams tenka tik su tiesiogine jų, kaip

tarpininkų, veikla susijusi rizika. Taigi teisiniu požiūriu ieškovė gali savarankiškai spręsti, kokiomis sąlygomis ji sudaro pardavimo sutartis. Todėl atstovams skirtoms instrukcijoms ir sutartyse su jais numatytoms pareigoms dėl pardavimo sutarčių sudarymo ir turinio nėra taikoma kartelių teisė.

41 Ieškovė teigia, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką EB 81 straipsnio 1 dalis netaikoma atstovavimo sutartims, jei tenkinamos dvi kartu taikomos sąlygos: atstovai yra įtraukti į automobilių gamintojo pardavimo tinklą ir jie savo tarpininkavimo bei atstovavimo veiklą vykdo tik atstovaujamojo asmens sąskaita (1975 m. gruodžio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją*, 40/73 iki 48/73, 50/73, 54/73 iki 56/73, 111/73, 113/73 ir 114/73, Rink. p. 1663 ir 1995 m. spalio 24 d. Sprendimas *Volkswagen ir VAG Leasing*, C-266/93, Rink. p. I-3477).

42 Dėl su „integravimu" susijusios sąlygos ieškovė mano, kad ginčijamame sprendime išdėstyta Komisijos pozicija yra nenuosekli ir prieštarauja teismo praktikai šioje srityje, pirmiausia, kai Komisija tvirtina, kad „šalia rizikos pasidalijimo kriterijaus integravimo kriterijus nėra kriterijus, savaime leidžiantis atskirti komercinį atstovą nuo nepriklausomo automobilių platintojo" (ginčijamo sprendimo 163 konstatuojamoji dalis).

43 Ieškovė mano, kad Komisija, atmesdama „integravimo" kriterijų ir padidindama „rizikos pasidalijimo" kriterijaus reikšmę, išplečia kartelių draudimo taikymą komerciniam atstovavimui, nors prieštarauja praktikai. Ji mano, kad iš minėto sprendimo *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją* 41 punkto aišku, jog Teisingumo Teismo nuomone, „integravimas" priklauso ne tik nuo to, kad atstovas neprisiimtų rizikos, bet ir nuo to, kad jis veiktų atstovaujamojo asmens interesais.

44 Be to ieškovė teigia, kad, priešingai nei ginčijamame sprendime nurodo Komisija (žr. ginčijamo sprendimo 164–165 konstatuojamąsias dalis), tai, jog užsienio pardavėjų, kurie nėra prekybos agentai, veiklos forma trečiųjų asmenų atžvilgiu panaši į *Mercedes-Benz* nacionalinius atstovus, neturi jokios reikšmės. Viena vertus, reikėtų, kad panašiai būtų pasidalyta rizika. Antra vertus, tokia analogija nėra tiksli, nes pagal Teisingumo Teismo praktiką „integravimas" priklauso ne tik nuo išorinių kriterijų, rodančių kaip pardavėjas veikia trečiųjų asmenų atžvilgiu apskritai ir konkrečiai klientų atžvilgiu, bet ir nuo „vidaus" kriterijaus, susijusio su rizikos pasidalijimu ir visišku atstovo įtraukimu į veiklą užtikrinant atstovaujamojo asmens interesus.

45 Ji taip pat kritikuoja faktą, kad Komisija ginčijamame sprendime teigia, jog kartelių teisės požiūriu vertinant automobilių gamintojo ir prekybos agento sudarytas sutartis, pakanka nustatyti, ar atstovas privalo prisiimti su įmonės valdymu susijusią riziką, kuri yra „neatsiejama" nuo jo, kaip tarpininko, veiklos (šia prasme žr. ginčijamo sprendimo 153 konstatuojamąją dalį). Ieškovė teigia, kad Komisijos pozicija, kurios ji laikosi ginčijamame sprendime ir Vertikaliųjų apribojimų gairėse (OL C 291, 2000, p. 1, toliau – gairės), yra objektyviai nepagrįstas nukrypimas nuo Komisijos praktikos taikant EB 81 straipsnį. Ji taip pat mano, kad tokia pozicija prieštarauja Teisingumo Teismo praktikai šioje srityje.

46 Ieškovė pripažįsta, kad *Mercedes-Benz* atstovai patiria tam tikrų išlaidų ir prisiima tam tikrą riziką.

47 Pirmiausia ji nurodo, kad atstovas bet kuriuo atveju turi prisiimti „komisinių" riziką. Komisiniai paprastai nustatomi kaip tam tikras procentas nuo atstovui tarpininkaujant įvykdyto pardavimo sumos. Todėl esant didesniam pardavimui jis gauna didesnius komisinius, ir atvirkščiai. Ieškovės teigimu, kai atstovaujamasis asmuo,

priima galutinį sprendimą dėl to, ar sudaryti sutartį pirkėjo pageidaujamomis sąlygomis, ir nusprendžia suteikti nuolaidas, jis sumažina ne tik savo pajamas, bet ir prekybos agento komisinius. Ieškovė pabrėžia, kad *Mercedes-Benz* atstovams netenka su kaina susijusi rizika ir ginčija teiginį, jog „kainos nuolaidos" atskaitymas iš atstovo komisinių yra „kainos rizika".

48 Iš tiesų atstovo gaunami komisiniai nustatomi prekybos atstovavimo sutartimi. Joje numatomas pavienių pirkimų ir pirkimų pagal su didelių kiekių pirkėjų ar „vartotoju" sudarytą sutartį skirtumas. Ieškovė nurodo, kad su atstovu sutarti mažesni komisiniai už pardavimą didelių kiekių pirkėjams ir vartotojams, kurie turi specialius susitarimus su *Mercedes-Benz* (bet ne su atstovu) dėl kiekio ar kategorijos nuolaidų, nes paprastai šioms pardavimo sutartims sudaryti reikia mažiau pastangų nei parduodant automobilius naujiems klientams. Ji nurodo, kad nėra jokio teisinio principo, pagal kurį komerciniai atstovai visada turėtų teisę į vienodus komisinius, neatsižvelgiant į pardavimo pobūdį.

49 Ieškovė pabrėžia, kad naujų automobilių atveju automobilių pardavėjui tenka daug didesnės išlaidos nei *Mercedes-Benz* atstovui, ypač kiek tai susiję su išankstiniu motorinių transporto priemonių finansavimu ir pardavimo rizika. Automobilių pardavėjo atveju pastaroji rizika atsiranda dėl visos automobilio kainos, o *Mercedes-Benz* atstovas rizikuoja tik negauti numatytų komisinių. Be to, „komisinių rizika" atstovo atveju apribota komisinių dydžiu. Ieškovės teigimu, automobilių pardavėjas rizikuoja parduoti automobilį nuostolingai, o atstovo atveju tai neįmanoma. Galiausiai ieškovė teigia, kad tai, jog atstovas pagal atskirą susitarimą su klientu gali suteikti nuolaidą savo komisinių sąskaita, kartelių teisės požiūriu nepaneigia komercinio atstovavimo sutarties buvimo. Ieškovė šią galimybę laiko *Mercedes-Benz* atstovui suteikta pasirinkimo laisve.

50 Antra, *Mercedes-Benz* atstovas patiria su jo profesine veikla susijusias išlaidas, didele dalimi atsirandančias iš reklaminės veiklos, kurią jis vykdo, siekdamas sėkmingo tarpininkavimo parduodant kuo daugiau automobilių. Trečia, atstovas savo paties vardu, sąskaita ir rizika užtikrina automobilių remontą servise ir atsarginių dalių pardavimą.

51 Ieškovė nesutinka su ginčijamame sprendime pateiktu Komisijos teiginiu, kad *Mercedes-Benz* atstovų tarpininkavimo veiklai kartelių teisė negali būti netaikoma pirmiausia todėl, kad jie sutartimi įsipareigoja teikti automobilių aptarnavimo paslaugas jiems priklausančiuose automobilių servisuose, atlikti garantinį remontą ir savo sandėliuose nuolat turėti atsarginių detalių atsargų (žr. šio sprendimo 16 punktą).

52 Ji nurodo, kad šio sprendimo 41 punkte minėtame sprendime *Volkswagen ir VAG Leasing* Teisingumo Teismas pripažino, jog atstovai prisiima dalį rizikos, susijusios su sutartimis, kurias jie, kaip prekybos atstovai, sudaro su *VAG Leasing*, atsižvelgdamas į pareigą išpirkti automobilį pasibaigus išperkamosios nuomos sutarčiai už iš anksto nustatytą kainą. Be to, Teisingumo Teismas nepripažino, kad yra dvi lygiagrečios veiklos rūšys – automobilių pardavimas ir tarpininkavimas juos parduodant klientams – bei nurodė atstovų savo vardu ir sąskaita pardavus teikiamas automobilių aptarnavimo paslaugas. Tačiau iš to nereikėtų daryti išvados, kad Teisingumo Teismas automobilių aptarnavimo paslaugoms teikė savarankišką reikšmę, jos reikšmingos tik kartu su pardavimo veikla. Sprendime nesakoma nieko, iš ko būtų galima spręsti, kad prekybos atstovo veikla ir automobilių aptarnavimo paslaugų teikimas sukelia dviprasmišką situaciją, dėl kurios nebegalima taikyti konkurencijos teisėje numatytų išimčių.

53 Ieškovė taip pat nurodo, kad atstovavimo sutarties 13 straipsnio 1 dalyje numatoma atstovo pareiga „atlikti garantinį *Daimler-Benz* pagamintų motorinių transporto priemonių remontą, neatsižvelgiant į jų pardavimo vietą ir juos pardavusį

tarpininką", yra Reglamento Nr. 1475/95 5 straipsnio 1 dalies a punkte numatytos išimties taikymo sąlyga. Todėl jei *Mercedes-Benz* nebūtų vykdžiusi šioje nuostatoje numatytos sąlygos ir nenumačiusi savo atstovams įpareigojimo atlikti garantinį aptarnavimą, tai Komisija greičiausia būtų pateikusi argumentą, kad atstovavimo sutartis neatitinka Reglamente Nr. 1475/95 numatytų reikalavimų.

54 Ieškovė teigia, kad Komisijos prielaida, jog atstovas už garantinius darbus gauna tik „atlyginimą už garantiją", kuris apskaičiuojamas atsižvelgiant į vidutinius atstovo paslaugų tarifus ir todėl jo „nebūtinai" pakaktų sumokėti tokią paslaugą perkant iš trečiųjų asmenų pagal laisvai susiderėtą kainą, yra nepagrįsta. Teikdami garantines paslaugas atstovai gauna daugiau nei tik savo išlaidų atlyginimą, t. y. atlyginimą, kurį jie būtų susiderėję už tokius remonto darbus su trečiuoju asmeniu. Tokiu atveju į mokamą kainą įskaičiuojamas ne tik patirtų išlaidų atlyginimas, bet ir pelnas. Atstovas atlieka garantinį aptarnavimą vykdydamas savo įprastą automobilių aptarnavimo veiklą ir tai darydamas veikia savo vardu ir sąskaita. Vienintelis skirtumas nuo „paprastų" remonto darbų yra tas, kad „klientas yra ne automobilio savininkas, o *Mercedes-Benz*, kuri prašo atstovo atlikti tik jai priklausančią garantijos pareigą".

55 Ieškovės teigimu, tas pat taikoma ir atstovo įpareigojimui įkurti servisą bei turėti atsarginių dalių sandėlį. Šią veiklą atstovas vykdo savo vardu ir sąskaita. Todėl visiškai normalu, kad jis pats finansuoja savo investicijas.

56 Ieškovė teigia, kad atstovai nemoka transportavimo išlaidų (šiuo klausimu žr. ginčijamo sprendimo 157 konstatuojamąją dalį). Ji pripažįsta, kad pagal atstovavimo sutarties 4 straipsnio 4 dalį atstovas su klientu turi sudaryti transportavimo išlaidų sutartį. Tačiau, jos vertinimu, tai ne rizika, bet papildoma galimybė prekybos atstovui gauti pelno. Atstovas dalyvauja *Mercedes-Benz* ir jos pagal sutartis dirbančių transporto rangovų sukurtoje transporto sistemoje, kurioje jam siūlomos motorinių transporto priemonių transportavimo paslaugos už tam tikrą kainą, kurią jis vėliau

perkelia klientui, apskaičiuodamas paties suteiktos automobilio įregistravimo paslaugą ir antkainį. Be to, net darant prielaidą, kad transportavimo klausimu *Mercedes-Benz* platinimo tinkle prekybos atstovams Vokietijoje tenka tam tikra su transportu susijusios rizikos dalis, ji būtų „labai nežymi", nesvarbu, ar ją vertintume bendrai, ar kiekvienu konkrečiu atveju.

57 Ieškovė paaiškina, kad atstovų vykdoma komercinė paskata, nereiškia rizikos, susijusios su įvairiais pardavimo sandoriais, prisiėmimo, nes tai yra tik jų įsipareigojimas asmeniškai organizuoti ir finansuoti savo komercinio tarpininkavimo veiklą. Ji pažymi, kad atstovas nedalyvauja valstybės ar regiono masto reklamos kampanijose, o reklamuoja tik savo paties veiklą. Šią reklamą prekybos atstovai finansuoja ir su ja susijusią riziką prisiima savo komisinių sąskaita. Ji teigia, kad Komisijos teiginys, jog demonstravimo automobiliai prilygintini pavyzdžiams ar dokumentams 1986 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyvos Nr. 86/653 dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su savarankiškai dirbančiais prekybos atstovais, derinimo (OL L 382 p. 17) 4 straipsnio 2 dalies a punkto prasme, yra nepagrįstas. Šioje direktyvoje neminimi pavyzdžiai, o tik dokumentacija, t. y. specialiai reklamai parengta medžiaga, o ne automobiliai, kuriuos atstovas iš pradžių naudoja parodai, o vėliau parduoda neturėdamas nuostolio.

58 Ieškovės teigimu, tai, kad *Mercedes-Benz* atstovas turi daug demonstravimo automobilių, nereiškia, jog jis prisiima su naujų automobilių pardavimu susijusią riziką, o tik tai, kad jo vykdoma tarpininko veikla reikalauja didelių investicijų, susijusių su kontaktais su potencialiais klientais. Todėl ieškovė nesutinka su ginčijamame sprendime pateiktu Komisijos teiginiu, kad „atstovų demonstravimo automobiliai ir bendrovės automobiliai vidutiniškai sudaro daugiau nei 21,66 % nuo jų apyvartos". Ji nurodo, kad šis skaičius yra „apyvarta, tenkanti lengviesiems *Mercedes-Benz* automobiliams šalies rinkoje". Ir šis skaičius nėra susijęs su atstovais.

59 Ieškovė teigia, kad „skaičiuojant atstovų rodiklį, vertinant ne <...> tik atstovams tenkančius komisinius, bet ir *Mercedes-Benz* apyvartą iš pardavimo per tarpininkus, jis sudarytų tik 8 % lengvųjų automobilių atvejų, o pridėjus komercinius automobilius – 9,8 %“. Be to, „vertinant demonstravimo automobilių ir bendrovės automobilių dalį, užimamą realioje atstovo apyvartoje, <...> lengvųjų automobilių rodiklis sudaro 15,8 %, o pridėjus komercinius automobilius išauga iki 19,3 %“.

60 Ieškovė teigia, kad Komisija demonstravimo automobilių pardavimo atstovui itin palankiomis sąlygomis negali laikyti jo prisiimama rizika (ginčijamo sprendimo 158 konstatuojamoji dalis). Ji teigia, kad paprastai jokios rizikos nėra. Ieškovė teigia, kad veikiau su demonstravimo automobiliais susijusi veikla atstovui duoda papildomų pajamų. Tačiau net jei prekybos atstovas nesugebėtų demonstravimo automobilio parduoti brangiau už jo pirkimo kainą ir turėtų pats padengti papildomas išlaidas, tai vis vien nebūtų reikšminga. Prekybos atstovas savo lėšomis finansuoja tik su pardavimo sutarčių sudarymu, ir tai jis privalo daryti pagal prekybos atstovavimo sutartį, susijusias išlaidas ir prisiima tik su šiomis išlaidomis susijusią riziką.

61 Ieškovė mano, kad ginčijamame sprendime pateikiama Komisijos nuomonė, jog tipinio atstovo „apyvarta iš pačios tarpininko veiklos tesudaro 1/6 nuo visos apyvartos“, teisiniu požiūriu nėra svarbi. Ji taip pat pabrėžia, kad ginčijamame sprendime taikoma skaičiavimo metodika klaidina ir kad reikia atsižvelgti „į visą iš išorinės veiklos gautą apyvartą, neapsiribojant vien apyvarta iš komisinių“. Tarpininkavimo veikla, „*Mercedes-Benz* tvirtinimu, sudaro apie 55 % visos tarpininko veiklos“.

62 Komisija teigia, kad atsižvelgiant į išlaidų pobūdį ir riziką, kurias ieškovė įpareigoja prisiimti savo atstovus, taip pat atsižvelgiant į tai, kokia didelė atstovo apyvartos dalis tenka nepriklausomai atstovo veiklai, palyginti su apyvarta iš tarpininkavimo parduodant naujus automobilius, EB 81 straipsnio 1 dalis taikoma ieškovės ir jos atstovų sutartims Vokietijoje taip pat kaip ir sutartims su atstovu pagal sutartį.

63 Ji nurodo, kad atstovo ir atstovaujamojo sutartis yra dviejų atskirų įmonių sudaryta sutartis, todėl ji iš principo turi atitikti konkurencijos teisės taisykles. Taigi atskiroms sutarties nuostatoms šios taisyklės netaikomos tik tada, kai jos nesukelia ar nesiekia sukelti konkurencijos apribojimų.

64 Komisija mano, kad ieškovė neteisingai vertina ir jos atstovams tenkančios rizikos pobūdį, ir teisines šios rizikos perdavimo atstovams pasekmes.

65 Komisija pažymi, kad pagal teismo praktiką, kaip teigia ieškovė, EB 81 straipsnio 1 dalies netaikymas atstovavimo sutartims priklauso nuo dviejų kartu taikomų sąlygų: pirma, nuo tokiam santykiui būdingo rizikos padalijimo ir, antra, nuo atstovo „integravimo" į atstovaujamą įmonę. Ji teigia, kad taip ieškovė siūlo plačiau nei Komisija taikyti kartelių draudimą atstovavimo santykiams, nes pastaroji mano, kad atstovas praranda savo privilegijuotą padėtį konkurencijos teisės prasme tik tada, jeigu jis turi prisiimti didesnę nei tik nedidelę finansinę ir komercinę riziką ir nereikalauja įtraukti atstovo, kad ir kaip jis būtų apibrėžtas, į atstovaujamojo asmens įmonę. Šiuo klausimu Komisija, remdamasi pirmiau 41 punkte minėtu sprendimu

Volkswagen ir VAG Leasing, daro išvadą, kad Teisingumo Teismas „integravimo" kriterijaus nelaiko savarankišku ir nuo rizikos pasidalijimo nepriklausančiu kriterijumi. Komisija nurodo, kad, remiantis pirmiau 41 punkte minėtu sprendimu *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją* ir pirmiausia jo 538–542 punktais, paaiškėja, jog Teisingumo Teismas mano, kad atstovas negali būti laikomas „integruotu" į atstovaujamą įmonę, jeigu jis prisiima tam tikrą riziką.

66 Jei šioje byloje taikytume Teisingumo Teismo sprendimo *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją* motyvaciją, tai esant „dvilypiam santykiui", t. y. kai tarpininkas yra ir atstovas, ir nepriklausomas verslininkas, kartelių draudimas būtų taikomas ne tik jo savo vardu ir sąskaita vykdomai veiklai, bet ir atstovaujamojo vardu ir sąskaita vykdomai veiklai. Šioje byloje nagrinėjamu atveju ieškovės atstovai Vokietijoje vykdė pakankamai plačią savarankišką veiklą, ir nors ieškovė ir jos atstovai, vykdydami savo veiklą, nepardavė tokių pat prekių, kaip tai buvo šio sprendimo 41 punkte minėtoje byloje *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją*, egzistuoja tiesioginis ir glaudus naujų automobilių pardavimo, automobilių serviso ir aptarnavimo paslaugų ryšys. Atstovui pareigos, susijusios su automobilių garantija, automobilių aptarnavimu ir atsarginių detalių pardavimu, kaip ir kita rizika, tenka kaip tik siekiant parduoti naujus automobilius. Šis ryšys yra argumentas vertinant sutartinius santykius bendrai, taip pat ir konkurencijos teisės taikymo prasme.

67 Komisija mano, kad 1987 m. spalio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vlaamse Reisbureaus* (311/85, Rink. p. 3801) nėra svarbus sprendžiant šią bylą, nes tos bylos faktai skyrėsi nuo nagrinėjamų šioje byloje.

68 Ji taip pat remiasi 41 punkte minėtu sprendimu *Volkswagen ir VAG Leasing*, kuriame Teisingumo Teismas patvirtino, kad atstovas praranda savo privilegijuotą statusą konkurencijos teisės prasme, jei prisiima bent vieną su jo atstovaujamojo asmens vardu sudaryta sutartimi susijusią riziką. Todėl ji mano, kad tai, jog ieškovės

atstovai Vokietijoje prisiimdavo ne visą, o tik gana didelę dalį per juos sudaromų sandorių rizikos, neturi įtakos kartelių sutarčių draudimo taikymui su jais sudarytiems susitarimams, kuriais buvo siekiama riboti paralelinę prekybą.

69 Komisija nesutinka su ieškovės teikiamu 41 punkte minėto sprendimo *Volkswagen ir VAG Leasing* aiškinimu (žr. šio sprendimo 52 punktą). Ji mano, kad ieškovė siekia sukelti įspūdį, jog ginčijamas sprendimas viršija šio sprendimo nustatytas ribas, nors ji pati šį sprendimą aiškino siaurai. Ji atsižvelgė tik į atstovų įsipareigojimą dėl atskirų veiklos rūšių, kurios kelia verslo riziką, t. y. į paslaugų teikimą pagal gamintojo garantiją, automobilių aptarnavimą ir atsarginių dalių pardavimą, nes, gamintojos nuomone, ši veikla yra būtina atstovui, kad jis galėtų vykdyti dalinę tarpininko veiklą. Komisija mano, kad ieškovės argumentas, jog šiuo atveju, vertinant konkurenciją ribojančius atstovavimo santykio elementus, į aptarnavimo veiklą nereikia kreipti jokio dėmesio, yra nesuprantamas.

70 Komisija paaiškina, kad tam tikri įpareigojimai, kuriuos prisiimti įgaliojantysis asmuo reikalauja iš savo atstovo, gali viršyti abipusio interesų gynimo ribas ir todėl būti neproporcingi. Tad kiekvienu atskiru atveju reikia patikrinti, ar nagrinėjamas įsipareigojimas, jeigu jis riboja konkurenciją, yra iš tiesų būtinas „atstovo teisiniam statusui" apsaugoti.

71 Komisija mano, kad įpareigojimai, kuriais siekiama apriboti to paties prekės ženklo konkurenciją prekių rinkoje ir išperkamajai nuomai skirtų automobilių konkurenciją dėl kainų ir pristatymo sąlygų, nei nebuvo būtini, atsižvelgiant į tarp šio sandorio šalių susiklosčiusį sutartinį santykį, nei neatsiejami nuo prekių pardavimo per prekybos atstovus. Tai pasakytina ir apie tai, kaip ieškovė apribojo savo atstovų veiksmų laisvę, nustatydama, kad iš kitų Bendrijos valstybių atvykstančių klientų

atstovai imtų 15 % avansą, ir nurodydama, jei tik įmanoma, automobilius parduoti tik klientams iš jiems sutartyje priskirtos teritorijos, kad būtų išvengta vidinės konkurencijos. Komisija nesutinka su ieškovės argumentu, kad kartelių draudimas taikomas atstovavimo sutartims tik tada, kai atstovas prisiima pardavimo sutarčių įmonės vardu sudarymo ar vykdymo riziką ir išlaidas, bet ne tada, kai, vykdant atstovaujamojo asmens jam perduotas funkcijas, jo ūkinė veikla lieka nepriklausoma. Šiame argumente neatsižvelgiama į veiklos, už kurią Komisija nubaudė, turinį. Be to, jei būtų atsižvelgiama tik į riziką, kurią atstovas prisiima iš anksto nupirkdamas prekę ketindamas perparduoti, būtų netinkamai įvertintos ekonomines aplinkybes. Viena vertus, rizika, kurią atstovas perimtų iš ieškovės atliekant tokią operaciją, priklausytų nuo konkrečių aplinkybių. Antra vertus, su perpardavimu paskesnės pakopos rinkoje susijusi rizika dažnai kyla dėl to, kad tokiam pardavimui reikalinga tam tikra tai rinkai būdinga infrastruktūra, kuri nėra susijusi su prekių įsigijimu. Čia Komisija nurodo įgyvendinimą gamintojo garantijos, kuri nemaža dalimi reiškia ir paties perpardavėjo garantiją, taip pat automobilių aptarnavimą ir demonstravimo automobilių įsigijimą, pristatymą ir pardavimą. Dėl su pačiu pardavimu susijusios rizikos pažymėtina, kad *Mercedes* atstovai ją perima tik iš dalies, nes ieškovė savo automobilius gamina „pagal užsakymą" individualiam klientui, o ne iš anksto. Komisija teigia, kad bendrovė, kuri savo produkciją parduoda per prekybos atstovus ir jiems perduoda su sutartimis ir su rinkos sąlygomis susijusią riziką, turi susitaikyti su tuo, kad jos santykiams su jos atstovais taikomas kartelių draudimas. Privalomą atstovo įsipareigojimą prisiimti riziką turėtų atitikti jam suteikta veiksmų laisvė susidoroti su šia rizika, o šis veikimo laisvės apribojimas prieštarauja konkurencijos teisei, jei stipriai apriboja konkurenciją.

72 Komisija mano, kad ieškovės argumentai, susiję su ginčijamame sprendime pateikta įvairių rizikų pasidalijimo analize, turi būti atmesti, išskyrus pastabas dėl sutarties vykdymo vietos.

73 Kalbėdama apie kainos riziką, Komisija teigia, kad dalį su automobilių pardavimu susijusios rizikos ieškovė perduoda savo atstovams. Visos atstovų suteiktos nuolaidos yra išskaičiuojamos iš jų komisinių. Komisijos nuomone, taip prekybos atstovai prisiima dalį ieškovės pardavimo rizikos ir kartelių draudimas yra taikytinas (šiuo klausimu žr. 41 punkte minėtą sprendimą *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją*), neatsižvelgiant į tai, ar atstovas savo komisinių atsisako pagal atskirą susitarimą dėl kainos, ar pagal standartines sutartis, kurias ieškovė sudaro su savo didžiaisiais klientais. Abiem atvejais ieškovė atstovo komisinius naudoja kaip komercinės paskatos priemonę ir taip šį atstovą įpareigoja prisiimti dalį automobilių pardavimo sąnaudų ir rizikos. Ji nurodo, kad atstovo komisiniai gali būti sumažinti net iki 6 %, jeigu jis parduoda automobilį klientui, su kuriuo ieškovė yra pasirašiusi sutartį dėl taikomų sąlygų. Be to, ieškovė apsiima finansuoti nuolaidas stambiesiems klientams, tik jei jos viršija 6 %. Komisija mano, kad pardavėjų ir atstovų padėtis ekonomine prasme yra panaši. Ji nurodo, kad pagal Direktyvą Nr. 86/653, atstovo atlyginimas paprastai yra apibrėžiamas kaip procentas nuo bendros jo sudarytų sutarčių sumos.

74 Kai ši suma skiriasi nuo iš anksto numatytosios, tai paprastai prekybos atstovas prisiima tik riziką, susijusią su sutarto procentinio dydžio taikymu mažesnei pardavimo sumai. Paprastai atstovo įsipareigojimams nepriskiriama pareiga nuolat užtikrinti, kad jo atstovaujamasis asmuo nepatirtų pardavimo apimties svyravimo pasekmių, ir tai daryti atsisakant komisinių dalies, lygios suteiktos kainos nuolaidos dydžiui. Dėl tų pačių priežasčių aplinkybės, kad atstovas iš ieškovės daugiau ar mažiau perima pardavimo riziką visų rūšių sutartyse, negalima paaiškinti tuo, kad paprasčiausiai nėra susitarimo, draudžiančio atstovams prisiimti išlaidas savo komisinių sąskaita.

75 Komisija pabrėžia, kad atstovai taip pat patiria su transportavimo išlaidomis susijusią riziką. Pagal atstovavimo sutartį atstovas įsipareigoja klientui pristatyti jo įsigytą naują automobilį ir su juo susitarti dėl atlyginimo už šią paslaugą. Galimybė gauti papildomų pajamų iš vežėjui mokamos sumos ir su klientu suderėtų pervežimo išlaidų skirtumo visiškai neturi įtakos rizikai, kad klientas gali atstovui nesumokėti.

Jei klientas neatsiima automobilio, jau sumokėtas transportavimo išlaidas turi prisiimti atstovas. Komisija taip pat nurodo, kad į ieškovės argumentą, jog tai yra įprasti ir nuo šios sistemos neatsiejami prekybos atstovo įsipareigojimai, atsakytina, kad pagal prekybos atstovams taikomą Vokietijos teisę prekių pristatymas yra atstovaujamojo asmens, o ne atstovo įsipareigojimas. Galiausiai Komisija nurodo, kad nebūtina nagrinėti argumento dėl transportavimo išlaidų „nereikšmingumo", nes atstovai ir taip privalo prisiimti daug kitokių su verslu susijusių rizikų.

76 Komisija paaiškina, kad, vykdydamas atstovavimo sutartį, atstovas daug finansinių išlaidų turi skirti komercinei paskatai ir prisiima riziką, susijusią su dideliu automobilių kiekio pardavimu (žr. šio sprendimo 58 punktą). Šiuo požiūriu ji, remdamasi ieškovės nurodytu 15,8 % (žr. šio sprendimo 59 punktą), konstatuoja, kad apyvarta, susijusi su demonstravimo ir bendrovės automobilių perpardavimu, palyginti su gaunamais komisiniais už tarpininkavimą parduodant naujus automobilius, yra didelė. Komisija nurodo, kad, priešingai nei teigia ieškovė, finansiniai įsipareigojimai ir dėl jų kylanti rizika negali būti nagrinėjami atskirai nuo atstovų vykdomos tarpininkavimo veiklos, nes demonstravimo automobiliai yra specifinės verslo ir ieškovės iš savo atstovų reikalaujamos investicijos, naudojamos parduodant prekę galutiniam vartotojui. Komisija mano, kad pagal Direktyvos 86/653 4 straipsnio 2 dalies a punktą atstovaujamasis asmuo atstovui privalo nemokamai pateikti demonstravimo automobilius, kurie šiuo atveju prilygsta „pavyzdžiams" ar „dokumentams", būtiniems atstovui vykdant savo veiklą. Taigi ieškovė jai priklausančius įsipareigojimus paveda atlikti savo atstovams. Iš to darytina išvada, kad ieškovė vertė savo atstovus prisiimti jai įstatymų leidėjo priskirtas ir su jos produktų pardavimu susijusias funkcijas, riziką ir išlaidas. Iš savo atstovų reikalaudama, kad jie iš esmės elgtųsi kaip nepriklausomi (demonstravimo) automobilių pardavėjai, ieškovė juos pavertė „netikrais" prekybos atstovais ir todėl konkurencijos teisė turi būti taikoma.

77 Komisija nurodo, kad atstovai savo sąskaita ir rizika privalo vykdyti naujiems automobiliams ieškovės suteiktą gamintojos garantiją, įsteigti automobilių servisą, turėti atsarginių dalių sandėlį ir aptarnauto bei teikti paslaugas, joms taip pat teikiant garantiją (žr. ginčijamo sprendimo 159 konstatuojamąją dalį). Ji mano, kad reikalavimas atlikti tokias specifines verslo investicijas, susijusias kaip tik su šita rinka, reiškia, jog jie prisiima dalį naujų ieškovės automobilių pardavimo sąnaudų ir išlaidų.

78 Ji nesutinka su ieškovės nurodomu tarpininko veiklos ir garantinio aptarnavimo skirtumu, teigdama, kad jis yra dirbtinis ir neatitinka ekonominės tikrovės. Iš tiesų garantinio aptarnavimo tikslas yra skatinti ieškovės pardavimą, atsižvelgiant į galutinio vartotojo lūkesčius, nes jis tikisi, kad egzistuoja automobilio, kurį jis nusipirko, aptarnavimo tinklas. Be to, pati ieškovė prekybos veiklą ir garantinį aptarnavimą laiko ekonominiu vienetu. Pagal atstovavimo sutarties 6 straipsnį, jei vieno atstovo parduotas automobilis atsiduria kito atstovo teritorijoje, tai dalis pirmojo atstovo komisinių priklauso pastarajam. Todėl atstovo veiklos negalima nagrinėti neatsižvelgiant į sąnaudas ir riziką, kuriuos atstovas patiria dėl garantinių paslaugų teikimo, automobilių aptarnavimo ir reikalavimo turėti atsarginių dalių. Ji primena šios bylos panašumą į tas bylas, kuriose buvo priimti šio sprendimo 41 punkte minėti sprendimai *Volkswagen ir VAG Leasing* ir *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją*. Komisija teigia, kad tai, jog atstovui atlyginama už garantines paslaugas ir garantinį aptarnavimą, neturi jokios reikšmės, nes jam vis tiek tenka jo veiklos sąnaudos ir rizika. Ieškovės cituotas Reglamentas Nr. 1475/95 netaikomas paprasčiausiam „tarpininkavimui" parduodant naujus automobilius, nes nevyksta 10 straipsnio 12 dalyje minimas „perpardavimas". Todėl ieškovė galėtų leisti tikriems tarpininkams laisvai pasirinkti, ar teikti garantines ir automobilių aptarnavimo paslaugas. Galiausiai Komisija mano, kad rizika, kurią atstovas prisiima dėl nekokybiškos prekės, pirmiausia atsiranda dėl to, jog jis priklauso ieškovės garantinio serviso tinklui, tas pat taikoma ir automobilių aptarnavimui.

79 Dėl ieškovės priekaišto, kad Komisija palygino atstovo apyvartą iš komisinių su apyvarta iš atstovo lėšomis ir rizika vykdomos veiklos, Komisija teigia, kad remiantis ieškovės siūlomu atskaitos tašku, vis vien veikla, kurios jį įpareigojo imtis ieškovė, sudaro didelę savarankiškos ūkinės atstovo veiklos dalį ir į tai būtina atsižvelgti vertinant ieškovės ir jos atstovų santykius konkurencijos teisės prasme.

80 Komisija atmeta ieškovės argumentą, kad atstovus reikia vertinti kaip filialus. Ji mano, kad atstovo savarankiškumo kriterijus priklauso ne nuo to, ar jis gina tik atstovaujamojo asmens interesus, ar ir kitus interesus. Ji teigia, kad kartelių draudimas taikomas tada, jei atstovas, kaip nagrinėjamu atveju, patiria su sutartimis ar su rinka susijusią konkrečią riziką.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

81 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas ieškinį dėl pagal EB 81 straipsnio 1 dalį priimto sprendimo panaikinimo, paprastai turi atlikti išsamų patikrinimą, ar buvo tenkinamos visos EB 81 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygos (šiuo klausimu žr. 1985 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Remia ir kt. prieš Komisiją*, 42/84, Rink. p. 2545, 34 punktą ir 1987 m. lapkričio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *BAT ir Reynolds prieš Komisiją*, 142/84 ir 156/84, Rink. p. 4487, 62 punktą).

82 EB 81 straipsnio 1 dalyje numatoma:

„Kaip nesuderinami su bendrąja rinka, yra draudžiami: visi įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir suderintieji veiksmai, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir kurių tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas bendrojoje rinkoje <...>".

83 Iš šio straipsnio teksto aišku, kad šis draudimas yra taikomas tik sudarant dvišales ar daugiašales įmonių sutartis, priimant įmonių asociacijų sprendimus ir derinant veiksmus. Todėl EB 81 straipsnio 1 dalyje vartojama sutarties sąvoka, atsižvelgiant į ją išaiškinusią Bendrijos teismų praktiką, suponuoja mažiausiai dviejų šalių valios suderinimą (2000 m. spalio 26 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Bayer prieš Komisiją*, T-41/96, Rink. p. II-3383 64 ir 69 punktai, patvirtinti 2004 m. sausio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimu *BAI ir Komisija prieš Bayer*, C-2/01 P ir C-3/01 P, Rink. p. I-23).

84 Todėl darytina išvada, kad jei gamintojo veiksmai yra vienašalis įmonės sprendimas, tai jam netaikomas EB 81 straipsnio 1 dalyje numatytas draudimas (šiuo klausimu žr. 1983 m. spalio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *AEG prieš Komisiją*, 107/82, Rink. p. 3151, 38 punktą; 1985 m. rugsėjo 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ford prieš Komisiją* 25/84 ir 26/84, Rink. p. 2725, 21 punktą; 1994 m. liepos 7 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Dunlop Slazenger prieš Komisiją*, T-43/92, Rink. p. II-441, 56 punktą).

85 Iš nusistovėjusios Bendrijos teismų praktikos taip pat aišku, kad įmonės sąvoka konkurencijos teisės prasme turi būti suprantama kaip ekonominis vienetas aptariamo susitarimo dalyko prasme, net jei teisiniu požiūriu šį ekonominį vienetą sudaro keletas fizinių ar juridinių asmenų (1984 m. liepos 12 d. Teisingumo Teismo

sprendimo *Hydrothermija*, 170/83, Rink. p. 2999, 11 punktas ir 2000 m. birželio 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *DSG prieš Komisiją*, T-234/95, Rink. p. II-2603, 124 punktas). Teisingumo Teismas pabrėžė, kad, taikant konkurencijos taisykles, formalus dviejų bendrovių skirtumas dėl to, kad jos yra skirtingi juridiniai asmenys, nėra lemiamas veiksnys, svarbiausia tai, ar jos rinkoje veikia kaip vienas asmuo, ar ne. Todėl gali prireikti nustatyti, ar dvi bendrovės – skirtingi juridiniai asmenys — priklauso vienai įmonei ar ekonominiam vienetui, formuojančiam rinkoje bendrą elgesį, ar juos sudaro (šiuo klausimu žr. 1972 m. liepos 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *ICI prieš Komisiją*, 48/69, Rink. p. 619, 140 punktą).

86 Iš teismo praktikos matyti, kad tokia situacija susiklosto ne tik tais atvejais, kai bendrovės susijusios pagrindinės ir dukterinės bendrovių ryšiais, bet, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, ir santykių tarp bendrovės ir jos prekybos atstovo bei tarp atstovaujamojo asmens ir jo atstovo. Iš tiesų, sprendžiant EB 81 straipsnio taikymo konkretiems veiksmams klausimą, reikia nustatyti, ar atstovaujamasis asmuo ir tarpininkas, ar „prekybos atstovas" sudaro ekonominį vienetą, kuriame pastarasis, kaip pagalbinis organas, yra įtrauktas į pirmojo įmonę. Buvo nuspręsta, kad „jei <...> tarpininkas, veikiantis atstovaujamojo asmens naudai, iš principo gali būti laikomas į pastarojo įmonę integruotu pagalbiniu organu, jis turi vykdyti atstovaujamojo asmens nurodymus ir kaip prekybos pagalbininkas sudaryti su šia įmone vieną ekonominį vienetą" (pirmiau 41 punkte minėto sprendimo *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją* 480 punktas).

87 Kitokia situacija susiklosto tada, kai atstovaujamojo asmens ir jo atstovų sudaryti susitarimai suteikia ar palieka atstovams funkcijas, kurios ekonominiu požiūriu panašėja į nepriklausomo pardavėjo, nes jose numatoma, kad šie atstovai prisiims su pardavimu arba su trečiaisiais asmenimis sudarytų sutarčių įgyvendinimo riziką (šiuo klausimu žr. pirmiau 41 punkte minėto sprendimo *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją* 541 punktą). Buvo nuspręsta, kad atstovai savo nepriklausomo ūkio subjekto statusą gali prarasti tik tada, kai jie neprisiima jokios su atstovaujamojo

asmens vardu sudarytomis sutartimis susijusios rizikos ir atlieka pagalbinę funkciją būdami įtraukti į atstovaujamojo asmens įmonę (šiuo klausimu žr. pirmiau 41 punkte minėto sprendimo *Volkswagen ir VAG Leasing* 19 punktą).

88 Todėl, jei atstovas, nors ir būdamas nepriklausomu juridiniu asmeniu, pats savarankiškai nepriima sprendimų dėl savo veiksmų rinkoje, o vykdo atstovaujamojo asmens jam nurodytas instrukcijas, atstovo ir jo atstovaujamojo asmens, su kuriuo jis sudaro bendrą ekonominį vienetą, santykiams netaikomi EB 81 straipsnio 1 dalyje numatyti draudimai.

89 Pastebėtina, kad, nagrinėjant šį ieškinio pagrindą, šalys nesutaria dėl ginčijamame sprendime Komisijos atliktos analizės dėl *Mercedes-Benz* atstovų Vokietijoje teisinio statuso, kiek tai susiję su EB 81 straipsnio 1 dalies taikymu, pirmiausia dėl šių atstovų, vykdant atstovavimo sutartį, prisiimamos rizikos ir jų įtraukimo į *Mercedes-Benz*.

90 Todėl Pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į pirmiau išdėstytas aplinkybes, privalo ištirti, ar ginčijamame sprendime pateiktas Komisijos vertinimas dėl ieškovės ir jos atstovų Vokietijoje teisinių santykių yra pagrįstas.

91 Pastebėtina, kad jų santykiai pirmiausia reglamentuojami tipine *Mercedes-Benz* ir jos atstovų sutartimi bei Vokietijos komercinio kodekso nuostatomis. Atsakydama į Pirmosios instancijos teismo raštu pateiktus klausimus (žr. šio sprendimo 34 punktą), ieškovė nurodė, kad ginčijamame sprendime vertinama atstovavimo sutartis buvo 1997 m. birželio mėnesio pavyzdžio ir kad ji iš esmės buvo tokia pati kaip ir per visą ginčijamame sprendime nagrinėjamą laikotarpį galiojusios sutartys. Iš bylos

medžiagos aišku, kad atstovavimo sutarties tekstą ir sąlygas vienašališkai nustato *Mercedes-Benz*. Taip pat žinoma, kad *Mercedes-Benz* su savo atstovais sudaroma sutartis pagal Vokietijos komercinę teisę yra atstovavimo sutartis. Šiame ginče Komisija nenurodo, kad tarp *Mercedes-Benz* su individualiais atstovais sudarytų sutarčių būtų esminių skirtumų.

92 Pažymėtina, kad šalys sutaria, jog atstovavimo sutartyje formaliai apibrėžtos atstovo pareigos nesiskiria nuo iš tiesų atliekamų. Todėl neginčijama, kad kaip tik *Mercedes-Benz*, o ne jos atstovai tiesiogiai klientams parduoda naujus *Mercedes-Benz* automobilius Vokietijos Federacinės Respublikos teritorijoje, o atstovams uždrausta juos parduoti savo vardu ir sąskaita.

93 Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad pagal atstovavimo sutarties tekstą atstovas Vokietijoje neturi jokių įgaliojimų parduoti *Mercedes-Benz* automobilius. Jo funkcija yra tik skatinti potencialius klientus užsisakyti ir vėliau tuos užsakymus perduoti *Mercedes-Benz* patvirtinti ir įvykdyti. Šiuo klausimu atstovavimo sutarties 4 straipsnio 1 ir 3 dalyje numatoma, kad atstovas derasi dėl automobilių pardavimo už *Mercedes-Benz* nustatytas kainas ir pagal jos nurodymus, o pardavimo sutartis įsigalioja tik *Mercedes-Benz* priėmus atstovo perduotą užsakymą.

94 Iš byloje esančios medžiagos aišku, kad derėdamasis su klientu dėl pardavimo sutarties sudarymo atstovas neturi jokių įgaliojimų spręsti dėl kainos, kurią *Mercedes-Benz* gauna už automobilį. Atsakydama į Pirmosios instancijos teismo klausimus ieškovė patvirtino, kad atstovas nėra įgaliotas teikti nuolaidų jos sąskaita. Tačiau ji nurodė, kad atstovas turi teisę be *Mercedes-Benz* sutikimo teikti nuolaidų savo komisinių sąskaita, ir patvirtino, kad atstovavimo sutartyje nebuvo nuostatos,

draudžiančios tokį dalinį komisinių atsisakymą. Ieškovė teigia, kad atstovas, jeigu jis naujo automobilio pirkėjams teikia nuolaidą, turi juos atskaityti iš savo komisinių.

95 Reikia išnagrinėti, ar ginčijamo sprendimo teiginys, kad atstovas Vokietijoje, darydamas nuolaidą, kuri visa išskaičiuojama iš jo komisinių, automobiliui, dėl kurio pardavimo derasi, prisiima didelę su kaina susijusios rizikos dalį (žr. 155 konstatuojamąją dalį), yra teisingas.

96 Iš byloje esančios medžiagos matyti, kad atstovas Vokietijoje, kitaip nei *Mercedes-Benz* atstovai kitose valstybėse, neperka iš *Mercedes-Benz* naujų automobilių, kad juos vėliau perparduotų klientams, ir kad atstovas nėra įpareigotas turėti naujų automobilių atsargos (žr. ginčijamo sprendimo 156 konstatuojamąją dalį). Iš tiesų pagal atstovavimo sutartį atstovas naujų *Mercedes-Benz* automobilių gali pirkti tik savo reikmėms arba demonstravimui (9 straipsnio 2 dalis).

97 Todėl, atsižvelgiant į tai, kad *Mercedes-Benz* atstovas Vokietijoje nėra įpareigotas turėti automobilių atsargos, ekonomine prasme jo negalima lyginti su automobilių pardavėju, iš gamintojo kaip atlyginimą gaunančio maržą, iš kurios ne tik finansuoja naujų automobilių pardavimą, bet taip pat daro nuolaidų automobilių pirkėjams (žr. ginčijamo sprendimo 156 konstatuojamąją dalį). Pirmosios instancijos teismas dėl to pastebi, kad *Mercedes-Benz* atstovas nei pagal sutartį, nei praktiškai nėra įpareigotas atsisakyti dalies savo komisinių tam, jog parduotų sandėlyje turimą automobilį, o tai būtų tikroji su kaina susijusi rizika, nes jis jau būtų patyręs su automobilio įsigijimu ir saugojimu susijusių išlaidų. Atstovas, priešingai nei pardavėjas, nepatiria rizikos dėl to, kad jo atsargoje turimi automobiliai nebus parduoti. Todėl atstovas, jeigu jis nenori atsisakyti dalies savo komisinių, nepriima automobilio užsakymo.

98 Šiuo požiūriu iš *Mercedes-Benz* sutarčių su pardavėjais Belgijoje ir Ispanijoje aišku, kad pardavėjai privalo nuolat turėti automobilių atsargą. Atsargos dydis nustatomas bendru šalių susitarimu (žr. platinimo sutarties Belgijoje 8 straipsnį ir platinimo sutarties Ispanijoje 15 straipsnio a dalį). Iš to darytina išvada, kad *Mercedes-Benz* atstovo Vokietijoje padėtis, susijusi su automobilių pardavimu, gerokai skiriasi nuo pardavėjų Belgijoje ir Ispanijoje padėties. Pastarieji patiria didelę su automobilių pardavimu susijusios rizikos dalį, o Vokietijoje ši rizika iš esmės tenka *Mercedes-Benz*. Todėl Pirmosios instancijos teismas mano, kad Komisija klaidingai ekonominiu požiūriu sugretino atstovą su automobilių pardavėju, kiek tai susiję su kainos rizika (ginčijamo sprendimo 156 konstatuojamoji dalis).

99 Pirmosios instancijos teismas mano, kad šioje byloje nagrinėjamomis aplinkybėmis tai, jog *Mercedes-Benz* atstovas Vokietijoje turi teisę, bet ne įsipareigojimą teikti nuolaidų, išskaičiuojamų iš jo komisinių, ir taip pasinaudoti verslo laisve atsisakydamas individualių komisinių dalies tam, kad galiausiai pardavęs daugiau automobilių gautų didesnius bendrus komisinius, negali būti laikoma „kainos rizika".

100 Remiantis šiomis aplinkybėmis darytina išvada, kad automobilių pardavėja yra *Mercedes-Benz* ir ji kiekvienu individualiu atveju priima sprendimą priimti arba atmesti atstovo priimtus užsakymus. Atrodo, kad *Mercedes-Benz* atstovų Vokietijoje verslo laisvė yra labai ribota, todėl negali daryti įtakos konkurencijai aptariamoje rinkoje, t. y. lengvųjų *Mercedes* automobilių mažmeninėje rinkoje (žr. ginčijamo sprendimo 143 konstatuojamąją dalį).

101 Todėl klientui užsakius automobilį, tačiau pardavimo sandoriui neįvykus, finansines pasekmes ir su šia operacija susijusią riziką patiria ieškovė. Per posėdį ji patvirtino,

kad prisiima visą riziką, susijusią su, be kita ko, nepristatymu, netinkamu pristatymu ir kliento nemokumu.

102 Taigi Pirmosios instancijos teismas mano, kad, remiantis pirmiau išdėstytomis aplinkybėmis, aišku, jog nagrinėjamoje rinkoje pati *Mercedes-Benz*, o ne jos atstovai, kuriems atstovavimo sutartimi draudžiama pirkti ir turėti pardavimui skirtų automobilių atsargą, Vokietijoje sprendžia dėl kiekvieno automobilio pardavimo sąlygų, pirmiausia pardavimo kainos, ir prisiima pagrindinę su šia veikla susijusią riziką. Esant šioms sąlygoms, darytina išvada, kad atstovų, iš esmės parduodančių *Mercedes-Benz* automobilius pagal ieškovės nurodymus, santykis su ieškove turėtų būti prilygintas jos darbuotojų santykiui, jie laikytini įtraukti į šią įmonę ir kartu su ja sudarantys bendrą ekonominį vienetą. Iš to darytina išvada, kad *Mercedes-Benz* atstovas Vokietijoje, veikdamas nagrinėjamoje rinkoje, nelaikytinas „įmone" EB 81 straipsnio 1 dalies prasme.

103 Reikia išnagrinėti, ar šią išvadą galėtų pakeisti ginčijamame sprendime išdėstyti Komisijos teiginiai, kad pagal atstovavimo sutartį ieškovė įpareigoja savo atstovus prisiimti kitas sąnaudas ir riziką, nepalikdama jiems pasirinkimo laisvės.

101 Šiuo klausimu Komisija ginčijamame sprendime konstatavo, kad pagal atstovavimo sutartį *Mercedes-Benz* neprisiima su transportavimo išlaidomis susijusios rizikos, o perduoda ją atstovui (žr. 157 konstatuojamąją dalį). Pastarasis, kaip ir nepriklausomas pardavėjas, privalo prisiimti su naujų automobilių transportavimo išlaidomis susijusią riziką ir šias sąnaudas pagal prievolinę teisę perduoti klientui.

105 Pirmosios instancijos teismas šiuo klausimu nurodo, kad atstovavimo sutarties 4 straipsnio 4 dalyje nurodyta, jog „jei klientas pats neatsiima automobilio iš gamyklos, atstovas jį pristato už su klientu sutartą užmokestį". Atsakydama į Pirmosios instancijos teismo užduotus klausimus ieškovė patvirtino, kad 2003 m. Vokietijoje 35 % automobilių klientai pasiėmė iš gamyklos. Pažymėtina, kad šie duomenys, nepaisant to, jog jie susiję ne su ginčijamame sprendime nurodytu laikotarpiu, vis dėlto parodo, kad klientui suteikiama galimybė atsiimti automobilį iš gamyklos, jei atstovas ir klientas nesusitaria dėl pristatymo kainos ir sąlygų, yra visai ne teorinė. Be to, per posėdį Komisija patvirtino, kad tikimybė, jog su transportavimo išlaidomis susijusi rizika bus iš tikrųjų, yra menka. Praktiškai klientas informuojamas apie automobilio pristatymo datą prieš jį transportuojant, o jei su juo neįmanoma susisiekti, automobilis lieka gamykloje.

106 Pirmosios instancijos teismas mano, kad iš šių aplinkybių darytina išvada, jog Komisija gerokai perdėjo atstovo rizikos, susijusios su transporto išlaidomis, laipsnį.

107 Ginčijamame sprendime Komisija taip pat nurodo, kad pagal atstovavimo sutarties sąlygas atstovas savo sąskaita turi apsirūpinti demonstravimo automobiliais (158 konstatuojamoji dalis), atlikti garantinį remontą pagal gamintojo garantiją (159 konstatuojamosios dalies a punktas), savo lėšomis įrengti automobilių servisą ir ten teikti automobilių aptarnavimo paslaugas, vykdyti garantinį remontą ir, jei prašoma, užtikrinti nuolatinį budėjimą ir skubią techninę pagalbą bei savo sąskaita turėti atsarginių dalių (159 konstatuojamosios dalies b ir c punktai). Remdamasi tuo ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, kad, atsižvelgiant į rizikos, kurią turi prisiimti atstovai, mastą ir šių įsipareigojimų kiekį, negalima sutikti su *Mercedes-Benz* tvirtinimu, jog jos atstovų Vokietijoje prisiimta rizika būdinga tikriems prekybos atstovams (160 konstatuojamoji dalis).

108 Šiuo požiūriu Pirmosios instancijos teismas nurodo, kad pagal atstovavimo sutarties 4 straipsnio 7 dalį atstovas įsipareigoja savo sąskaita padengti su demonstravimo

automobiliais susijusias išlaidas, o *Mercedes-Benz* prireikus turi teisę nustatyti, jos nuomone, būtiną jų skaičių. Atrodo, kad įsigijęs demonstravimo automobilių atstovas patiria tam tikrą riziką. Pavyzdžiui, juos gali būti sunku pelningai parduoti. Pirmosios instancijos teismas, pripažindamas šios rizikos egzistavimą, pastebi, kad šie automobiliai, kaip Komisija pati nurodo ginčijamo sprendimo 158 konstatuojamojoje dalyje, įsigyjami už palankią kainą ir juos galima parduoti po 3–6 mėnesių, jeigu jie yra nuvažiavę ne mažiau kaip 3 000 kilometrų. Ši aplinkybė gerokai sušvelnina svarbą, kurią Komisija ginčijamame sprendime suteikia su demonstravimo automobiliais susijusiam įsipareigojimui, ir atitinkamai patiriamos rizikos apimtį.

109 Darytina išvada, kad ginčijamo sprendimo 158 konstatuojamojoje dalyje išdėstytoje Komisijos analizėje gerokai pervertinama su atstovų pareiga įsigyti demonstravimo automobilių siejama rizika.

110 Dėl Komisijos pastabų, susijusių su atstovų pareiga atlikti garantinį remontą, pasakytina, kad iš byloje esančios medžiagos matyti, jog atstovas už patvirtintą garantinį remontą iš *Mercedes-Benz* gauna atlyginimą už garantinius darbus ir šį atlyginimą sudaro darbų kaina, apskaičiuojama pagal vidutinį tarifą, koreguojamą atsižvelgiant į apyvartą, apie kurią atstovas praneša *Mercedes-Benz* iš anksto kiekvieno šešių mėnesių laikotarpio pradžioje, ir detalių kainą, kurią sudaro atsarginių dalių įsigijimo kaina, pridedant *Mercedes-Benz* priskaičiuojamą medžiagų priedą (žr. atstovavimo sutarties 13 straipsnį).

111 Pirmosios instancijos teismas mano, kad Komisija neįrodė, jog atlyginimas už garantinius darbus komerciniu požiūriu yra per mažas ir atstovas dėl įsipareigojimo atlikti garantinį remontą patiria realią riziką. Konstatuotina, kad iš ginčijamo sprendimo nėra aišku, jog ši, su *Mercedes-Benz* automobilių pardavimu susijusi, veikla iš tikrųjų susijusi su labai didele rizika, nors pripažintina, kad ji, jeigu vykdoma

netinkamai ir neefektyviai, gali būti nuostolinga ir sumažinti arba visiškai panaikinti iš automobilių pardavimo gaunamą pelną. Taip pat konstatuotina, kad Komisija neįrodė, jog numatytas atstovų įsipareigojimas įrengti automobilių servisą, teikti automobilių aptarnavimo paslaugas, įsigyti ir laikyti atsargines dalis yra susijęs su didele ekonomine rizika.

112 Komisija tiesiog išvardija atstovavimo sutartyje numatytas su automobilių pardavimu susijusias pareigas ir nurodo tariamą didelį apyvartos, kurią atstovas pasiekia iš atstovavimo sutartyje numatytos su automobilių pardavimu susijusios veiklos, mastą, palyginti su apyvarta iš pačių automobilių pardavimo, tačiau nepaaiškina, kodėl šios pareigos yra didelė atstovo prisiimama rizika. Praktiniu požiūriu Komisija neteisingai įvertino šių įsipareigojimų turinį. Pirmosios instancijos teismas mano, kad jie nėra pakankama ekonominė rizika, duodanti pagrindo laikyti *Mercedes-Benz* atstovą savarankišku ūkio subjektu.

113 Vadinasi, tai, kad *Mercedes-Benz* atstovai Vokietijoje pagal atstovavimo sutartį privalo imtis tam tikros veiklos ir prisiimti finansinių įsipareigojimų, nedaro įtakos jų, kaip atstovų, statusui EB 81 straipsnio 1 dalies, cituojamos šio sprendimo 102 punkte, prasme. Pabrėžtina, kad ši veikla vykdoma kitose rinkose nei aptariamoji. Net jei būtų pripažinta, kad dėl šių įsipareigojimų atstovams kyla tam tikra ribota rizika, ji nepakeistų ieškovės ir jos atstovų santykių šioje byloje aptariamoje rinkoje konkurencijos teisės taikymo prasme.

114 Be to, ginčijamame sprendime Komisija teigia, kad kai kurios Vokietijoje sudaromos sutarties su atstovu nuostatos sutampa su Belgijoje ir Ispanijoje su nepriklausomais pardavėjais sudaromų sutarčių nuostatomis, ir tuo remdamasi daro išvadą, kad „numatytos atstovų Vokietijoje pareigos yra analogiškos užsienio nepriklausomų

platintojų pagal sutartį pareigoms ir šių platinimo būdu „integravimo" į *Mercedes-Benz* platinimo sistemą lygis yra vienodas" bei kad „šios charakteristikos nėra tinkamas kriterijus atskirti komercinį atstovą nuo nepriklausomo platintojo" (165 konstatuojamoji dalis).

115 Šios nuostatos pirmiausia susijusios su reikalavimu visais būdais platinti prekes, ginti ieškovės interesus dėl *Mercedes-Benz* vardo ir prekės ženklo naudojimo ir su taisyklėmis dėl papildomų salonų ir eksponavimo vietų ne pagrindiniame salone įsteigimu. Pirmosios instancijos teismo nuomone, šios nuostatos iš esmės susijusios su šalutiniais kiekvienos platinimo sutarties aspektais, būdingais visoms platinimo sutartims, ir, pačios Komisijos teigimu, neleidžia atskirti prekybos atstovo nuo nepriklausomo pardavėjo.

116 Konstatuotina, kad, priešingai nei teigia Komisija ginčijamo sprendimo 165 konstatuojamojoje dalyje, šios nuostatos neįrodo, jog *Mercedes-Benz* pardavėjai Belgijoje ir Ispanijoje taip pat būtų gerokai įtraukti į *Mercedes-Benz* platinimo sistemą kaip ir jos atstovai Vokietijoje. Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas mano, kad šis Komisijos teiginys akivaizdžiai klaidingas, jame neatsižvelgiama į esminius atstovų Vokietijoje ir platintojų Belgijoje ir Ispanijoje skirtumus, susijusius su *Mercedes-Benz* automobilių pardavimu.

117 Iš tiesų kitaip nei atstovavimo sutartyje Vokietijoje, tipinėse *Mercedes-Benz* platinimo sutartyse Belgijoje ir Ispanijoje numatoma, kad pardavėjas atsako už automobilių pardavimą ir pardavimo sutarčių sudarymą. Pardavėjas perka automobilius ir parduoda savo klientams savo vardu, sąskaita ir rizika (žr. sutarties Belgijoje 2 straipsnį ir sutarties Ispanijoje 6 straipsnį). Tipinėse platinimo sutartyse Belgijoje ir Ispanijoje numatoma, kad *Mercedes-Benz* ir pardavėjai išsaugo savo nepriklausomybę. Pardavėjas nėra *Mercedes-Benz* atstovas ar įgaliotasis asmuo ir šalys negali prisiimti įsipareigojimų viena kitos vardu (žr. sutarties Belgijoje

2 straipsnį ir sutarties Ispanijoje 6 straipsnį). Be to, pardavėjai Belgijoje ir Ispanijoje privalėjo nuolatos turėti naujų automobilių atsargą, neskaitant demonstravimo automobilių, skirtų eksponuoti jų salonuose ir klientams pristatyti (žr. sutarties Belgijoje 8 straipsnį ir sutarties Ispanijoje 15 straipsnio a punktą). Pastebėtina, kad, kaip ir Vokietijoje sudaromos atstovavimo sutarties atveju, prie sutarties Belgijoje ir Ispanijoje pridedamos pardavimo sąlygos, tačiau tai yra sąlygos, kuriomis *Mercedes-Benz* grupė parduoda automobilius pardavėjui (žr. sutarties Belgijoje 12 straipsnį ir sutarties Ispanijoje 8 straipsnį).

118 Todėl Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad, priešingai nei nusprendė Komisija, šios aplinkybės atskleidžia svarbių atstovo Vokietijoje, įtraukto į jo atstovaujamą *Mercedes-Benz* įmonę, atliekamo vaidmens ir nepriklausomo pardavėjo Belgijoje ir Ispanijoje skirtumų. Primintina, kad šioje byloje nagrinėjama rinka yra lengvųjų *Mercedes* automobilių mažmeninė prekyba. Nepriklausomas pardavėjas gali pardavimo sąlygas nustatyti arba bent jau joms turėti įtakos, nes jis yra pardavėjas, kuris prisiima pagrindinę su automobilio kaina susijusią riziką, ir turintis jų atsargą. Kaip tik ši pardavėjo, veikiančio tarp gamintojo ir tarpininko, derybų laisvė ir lemia, kad pardavėjo ir gamintojo santykiams gali būti taikomas EB 81 straipsnis. *Mercedes-Benz* atstovo Vokietijoje vaidmuo ir statusas šioje byloje nagrinėjamu atveju labai skiriasi.

119 Tuo remiantis darytina išvada, kad įmonių susitarimo buvimas EB 81 straipsnio 1 dalies prasme teisiniu požiūriu nebuvo pakankamai įrodytas.

120 Todėl pirmasis ieškinio pagrindas laikytinas pagrįstu.

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, grindžiamo EB 81 straipsnio ir Reglamento Nr. 1475/95 pažeidimu, kiek tai susiję su pirmąja ir trečiąja Komisijos ginčijamame sprendime konstatuotomis priemonėmis

121 Antrąjį ieškinio pagrindą sudaro dvi dalys. Pirma, ieškovė teigia, kad Komisija ginčijamame sprendime neįrodo, jog *Mercedes-Benz* su savo prekybos atstovais Vokietijoje sudarė sutartis, trukdančias, taip pažeidžiant EB 81 straipsnio 1 dalį, parduoti automobilius galutiniams užsienio vartotojams. Ji teigia, kad atstovams duotos instrukcijos buvo taikomos tik neoficialių perpardavėjų atžvilgiu ir todėl jos patenka į Reglamento Nr. 1475/95 3 straipsnio 10 dalyje numatytą išimtį. Antra, ieškovė nurodo, kad automobilių pardavimui išperkamosios nuomos bendrovėms Vokietijoje ir Ispanijoje taikomi apribojimai nėra konkurencijos apribojimai EB 81 straipsnio 1 dalies prasme ir bet kuriuo atveju jiems taikoma Reglamente Nr. 1475/95 numatyta išimtis.

122 Iš Pirmosios instancijos teismo išvadų dėl pirmojo ieškinio pagrindo aišku, kad *Mercedes-Benz* su atstovais Vokietijoje sudarytoms prekybos atstovavimo sutartims netaikomas EB 81 straipsnio 1 dalyje numatytas kartelių draudimas. Todėl instrukcijos, kurias *Mercedes-Benz* galėjo pateikti savo atstovams Vokietijoje, neparduoti automobilių klientams iš už jiems nustatytos teritorijos ribų ir tariami automobilių pardavimo išperkamosios nuomos bendrovėms apribojimai nepatenka į EB 81 straipsnio 1 dalies taikymo sritį. Taigi darytina išvada, kad nebereikia nagrinėti šio ieškinio pagrindo pirmos ir antros dalių tiek, kiek jos susijusios su atstovams Vokietijoje nustatytais įsipareigojimais dėl naujų automobilių pardavimo išperkamosios nuomos bendrovėms.

Šalių argumentai

123 Ieškovė teigia, kad ginčijamame sprendime išdėstytas Komisijos teiginys, jog apribojimų tiekti naujus automobilius Ispanijos išperkamosios nuomos bendrovėms „atsargai sudaryti" tikslas – apriboti konkurenciją, yra klaidingas. Ji nurodo, kad platinimo sutarties Ispanijoje sąlygos dėl įvairių priežasčių nepažeidžia EB 81 straipsnio 1 dalies. Pirma, ieškovė teigia, kad *Mercedes-Benz* grupės išperkamosios nuomos bendrovėms ir jai nepriklausančioms išperkamosios nuomos bendrovėms taikomos lygiai tokios pačios palankių kainų ar nuolaidų teikimo sąlygos. *Mercedes-Benz* grupės išperkamosios nuomos bendrovių automobilių įsigijimo sąlygos yra tokios pačios kaip ir taikomos galutiniams klientams. Teiginys, kad dideliems klientams automatiškai suteikiama teisė į dideles nuolaidas, yra netikslus. Ieškovė teigia, kad *Mercedes-Benz* sprendžia nuolaidų svarbiems klientams teikimo klausimą ir galimas nevienodų sąlygų taikymas išperkamosios nuomos bendrovėms ir „didiesiems klientams" nėra konkurenciją ribojančių susitarimų taikymo pasekmė. Maža to, sprendimas dėl to, ar suteikti nuolaidą tam tikrai kategorijai klientų, ar ne, yra vienašalis aktas, o ne EB 81 straipsnio 1 dalyje numatytas susitarimas. Antra, ieškovės teigimu, priešingai nei ginčijamame sprendime teigia Komisija, draudimo tiekti naujus automobilius trečiosioms išperkamosios nuomos bendrovėms „atsargai sudaryti" tikslas yra ne konkurencijos apribojimas. Iš tiesų pristatymas išperkamosios nuomos sutartį sudarančiam pirkėjui nebūtų greitesnis, nes paprastai *Mercedes-Benz* klientai pageidauja jų pačių išsirinkto modelio su jų norima įranga. Ji nurodo, kad iš ginčijamo sprendimo 14 ir 22 konstatuojamosiose dalyse pateikiamų lentelių aišku, jog trečiosios išperkamosios nuomos bendrovės konkuruoja su ieškovės išperkamosios nuomos bendrovėmis. Ji taip pat teigia, kad trečiųjų išperkamosios nuomos bendrovių dalis *Mercedes-Benz* automobilių išperkamosios nuomos rinkoje nuo 28 % 1996 m. išaugo iki 36 % 2000 metais.

124 Ieškovė teigia, kad net jei ir būtų pažeista EB 81 straipsnio 1 dalis, tai šiam pažeidimui galiotų išimtis. Ji nurodo, kad iki 1996 m. rugsėjo 30 d. šiam draudimui buvo taikoma išimtis pagal 1984 m. gruodžio 12 d. Komisijos reglamentą (EEB) Nr. 123/85 dėl (EB) (81) straipsnio 3 dalies taikymo tam tikroms motorinių

transporto priemonių platinimo ir aptarnavimo sutarčių rūšims (OL L 15, 1985, p. 16). (Neoficialus vertimas)

125 Ieškovė taip pat teigia, kad draudimui tiekti naujus automobilius trečiosioms išperkamosios nuomos bendrovėms „atsargai sudaryti" taikoma Reglamente Nr. 1475/95 numatyta išimtis, kuri įsigaliojo nuo šio reglamento įsigaliojimo datos – 1996 m. spalio 1 dienos. Ji mano, kad išperkamosios nuomos bendrovės, kurios užsako motorines transporto priemones dar nesudariusios išperkamosios nuomos sutarčių arba be konkrečių ketinimų jas sudaryti tam, kad turėtų jų atsargą, vėliau sudarydamos šių automobilių išperkamosios nuomos sutartis faktiškai veikia kaip perpardavėjai.

126 Reglamento Nr. 1475/95 1 straipsnyje numatoma, kad šis reglamentas taikomas komerciniam motorinių transporto priemonių platinimui, kai pardavėjo veiksmai prilyginami „perpardavimui". Šio reglamento 10 straipsnio 12 punkte „perpardavimas" apibrėžiamas kaip transporto priemonės, kurią perpardavėjas įsigijo savo vardu ir savo lėšomis perleidimas. Reglamente Nr. 1475/95 skiriami perpardavėjai ir galutiniai klientai. Ieškovė taip pat nurodo, kad pagal šio reglamento 3 straipsnio 10 dalį platintojui gali būti uždrausta tiekti automobilius perpardavėjams. Toks draudimas yra skirtas apsaugoti pasirinktinio platinimo sistemą.

127 Ieškovė teigia, kad nors Reglamento Nr. 1475/95 10 straipsnio 12 dalis „perpardavimu laiko lizingo sutartį tarp iš platintojo automobilį įsigijusio asmens ir lizingo gavėjo, kurioje numatomas nuosavybės perleidimas arba pirkimo galimybė", reglamente nėra jokios informacijos, kuria vadovaujantis būtų galima spręsti, ar dar jokios konkrečios sutarties su trečiuoju asmeniu dėl perkamo automobilio nesudariusios išperkamosios nuomos bendrovės turi būti laikomos „perpardavėju" ar „galutiniu klientu". Tačiau būtų absurdiška Reglamento Nr. 1475/95 10 straipsnio 12 dalį aiškinti taip, kaip tai daro Komisija, kad „perpardavimu" galėtų būti laikoma

tik išperkamosios nuomos sutartis su nuostata dėl pirkimo galimybės, numatančia, kad išperkamosios nuomos gavėjui nuosavybės teisė perduodama dar prieš pasibaigiant išperkamosios nuomos sutarčiai. Ieškovė teigia, kad šia nuostata siekiama išperkamosios nuomos sutartį prilyginti perpardavimui tuo atveju, jeigu joje numatoma pirkimo galimybė, kuria išperkamosios nuomos gavėjas gali pasinaudoti sudarant šią sutartį arba jai dar nepasibaigus. Ji teigia, kad šio reglamento 10 straipsnio 12 dalis taikoma visoms išperkamosios nuomos sutartims, kuriose numatomas nuosavybės perdavimas arba pirkimo galimybė.

128 Be to, šios nuostatos pasekmės įvairiose valstybėse narėse būtų labai įvairios ir priklausytų nuo kiekvienoje valstybėje paprastai naudojamos automobilių išperkamosios nuomos sutarties formos. Pagal Ispanijos teisę išperkamosios nuomos sutartyse privalo būti numatyta pirkimo galimybė pasibaigus išperkamosios nuomos sutarčiai. Todėl išperkamosios nuomos bendrovė Ispanijoje visada būtų „perpardavėja".

129 Ieškovė patikslina, kad pagal 1988 m. liepos 29 d. Ispanijos įstatymą Nr. 26/1988 dėl kredito įstaigoms taikomų reikalavimų ir jų kontrolės (toliau – Įstatymas Nr. 26/1988) išperkamosios nuomos sutartis pagal savo apibrėžimą numato galimybę pasibaigus išperkamosios nuomos sutarčiai išperkamosios nuomos gavėjui nusipirkti tą objektą. Sutartis, nenumatanti tokios teisės nusipirkti, būtų laikoma nuomos sutartimi. Išperkamosios nuomos bendrovėms būtų draudžiama sudaryti tokias sutartis dėl administracinės priežiūros motyvų. Dėl to išperkamosios nuomos bendrovės Ispanijoje vykdo tik tikros išperkamosios nuomos operacijas, numatant gavėjo teisę išperkamosios nuomos būdu nusipirkti objektą. Todėl visos šioje valstybėje sudarytos išperkamosios nuomos sutartys atitiktų Reglamento Nr. 1475/95 10 straipsnio 12 dalies antrame sakinyje nustatytas sąlygas ir būtų laikomos perpardavimo sandoriais.

130 Ieškovė mano, kad jei nenurodomas konkretus automobilio gavėjas, tai ji „privalo turėti bent galimybę apsaugoti savo pasirinktinio platinimo sistemą nuo neoficialių perpardavinėtojų, kurie yra nekontroliuojami ir neatskaitingi".

131 Ji teigia, kad jei išperkamosios nuomos bendrovės galėtų atlikti ne tik finansavimo funkciją, bet ir veikti rinkoje kaip nepriklausomi verslininkai, jos galėtų pateikti didelį automobilių modelių pasirinkimą, naudotųsi nemenkomis komercinėmis nuolaidomis dėl stambių pirkimo mastų ir tuo pačiu metu nebūtų įpareigotos investuoti didelių sumų į po pardavimo teikiamas paslaugas bei patirti didelių išlaidų, užsiimti parduotų automobilių aptarnavimu ir garantiniu remontu. Jei išperkamosios nuomos bendrovei būtų suteikta teisė kaupti atsargas, tai neužtikrintų kokybės lygio, pasiekiamo taikant pasirinktinio platinimo sistemą, užtikrinančią, kad nauji automobiliai laikomi techniškai nepriekaištingomis sąlygomis ir prieš pateikiant klientui specialistų patikrinami. Ieškovė teigia, kad šių kokybės reikalavimų būtina laikytis norint užtikrinti *Mercedes-Benz* prekės ženklo reputaciją.

132 Ieškovė mano, kad draudimo tiekti naujus automobilius išperkamosios nuomos bendrovėms „atsargai sudaryti" tikslas yra išvengti draudimo tiekti automobilius perpardavėjams apėjimo nesilaikymo, kaip tik toks ir yra Komisijos nurodytas Reglamento Nr. 1475/95 tikslas. Ji priduria, kad Komisija, konstatuodama, jog šiam tiekimo apribojimui netaikoma Reglamente Nr.1475/95 numatyta išimtis, pažeidė principus, kuriuos Teisingumo Teismas nustatė aiškindamas Reglamentą Nr. 123/85 pirmiau 41 punkte minėtame sprendime *Volkswagen ir VAG Leasing* ir 1995 m. spalio 24 d. Teisingumo Teismo sprendime *Bayerische Motorenwerke* (C-70/93, Rink. p. I-3439). Ji nurodo, kad pagal šią teismo praktiką išperkamosios nuomos bendrovės turi būti laikomos perpardavėjais, jeigu jos automobilius perka ne tam, kad patenkintų savo klientų poreikius, o tam, kad sudarytų automobilių atsargą, „kurią parduotų vėliau dėl to surastiems klientams".

133 Komisija nesutinka su ieškovės argumentu, kad aptariamos priemonės neriboja konkurencijos.

134 Ji mano, kad ieškovė nenorėjo leisti tarpininkams parduoti dar daugiau automobilių patenkinant išperkamosios nuomos bendrovių paklausą, taip šioms su *Mercedes-Benz* išperkamosios nuomos bendrovėmis konkuruojančioms bendrovėms specialiai

neleisdama pasinaudoti masto ekonomijos privalumais, paprastai atsirandančiais perkant didelius kiekius.

135 Komisija nesutinka su ieškovės pateikta Reglamento Nr. 1475/95 analize ir mano, kad šis reglamentas nenumato išimties draudimui tiekti naujus automobilius išperkamosios nuomos bendrovėms atsargai sudaryti. Ji teigia, kad šiame reglamente automobilių gamintojui leidžiama savo platintojams uždrausti tiekti naujus automobilius perpardavėjams, kurie nepriklauso jo platinimo tinklui, ir tokiam draudimui galioja išimtis. Šio reglamento 10 straipsnio 12 dalyje tiksliai nustatomos sąlygos, kai išperkamosios nuomos sutarties sudarymas turi būti laikomas perpardavimu. Taip yra, kai sutartyje „yra nuostata dėl nuosavybės perdavimo arba galimybės įsigyti lizingo objektą prieš pasibaigiant sutarčiai". Visais kitais atvejais išperkamosios nuomos bendrovė turi būti laikoma galutiniu klientu ir draudžiama neleisti jai parduoti automobilius ar riboti jų kiekį. Todėl Komisija mano, kad ieškovė per plačiai aiškina Reglamento Nr. 1475/95 10 straipsnio 12 dalį. Šiuo požiūriu ji teigia, kad sutartyse dėl platinimo Ispanijoje neskiriami atvejai, kai išperkamosios nuomos bendrovės naudojamoje išperkamosios nuomos sutartyje yra numatyta galimybė įsigyti automobilį prieš pasibaigiant šiai sutarčiai, ir atvejai, kai tokios galimybės nenumatoma (ginčijamo sprendimo 110 konstatuojamoji dalis), o tiesiog, neatsižvelgiant į šį kriterijų, draudžiama tiekti automobilius išperkamosios nuomos bendrovėms, jei automobiliai perkami atsargoms sudaryti. Taigi toks užsakymas neleidžia išperkamosios nuomos bendrovės laikyti perpardavėju.

136 Komisijos teigimu, riziką, kad išperkamosios nuomos bendrovės parduos automobilius tiesiai iš savo atsargų arba prieš pasibaigiant išperkamosios nuomos sutarčiai, galima pašalinti numatant atitinkamas nuostatas su jomis sudaromose sutartyse, tačiau ši rizika nesuteikia teisės ieškovei uždrausti tiekti automobilius išperkamosios nuomos bendrovėms, jeigu jie perkami atsargoms sudaryti.

137 Reglamento Nr. 1475/95 10 straipsnio 12 dalis yra skirta sutrukdyti apeiti draudimą tiekti automobilius perpardavėjams, kurie juos parduoda naujus. Šioje nuostatoje pripažįstama, kad šis draudimas apeinamas, jei išperkamosios nuomos gavėjas turi

galimybę nuosavybės teisę į išperkamosios nuomos būdu nuomojamą automobilį įgyti prieš pasibaigiant išperkamosios nuomos sutarčiai. Ar draudimas apeinamas, priklauso nuo momento, kai nuosavybės teisė pereina išperkamosios nuomos gavėjui arba jam gali būti perduota, o ne nuo datos, kai išperkamosios nuomos gavėjas gauna teisę pasinaudoti pirkimo galimybe jau pasibaigus išperkamosios nuomos sutarčiai. Ji taip pat nurodo, kad 41 punkte minėtame sprendime *Volkswagen ir VAG Leasing* ir 132 punkte minėtame sprendime *Bayerische Motorenwerke* buvo sprendžiamas klausimas dėl teisinės situacijos, susidariusios priėmus Reglamentą Nr. 123/85, kuriame nebuvo jokių išperkamosios nuomos sutartis reglamentuojančių nuostatų. Ji paaiškina, kad šią spragą užpildė Reglamentas Nr. 1475/95, kuriame numatoma, kad tik išperkamosios nuomos gavėjo teisė įgyti nuosavybės teisę pasinaudojus pirkimo galimybe prieš pasibaigiant išperkamosios nuomos sutarčiai laikoma perpardavimu.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

138 Pirmosios instancijos teismas nurodo, jog Komisija ginčijamame sprendime teigia, kad ieškovė pati arba per *MBE* nuo 1996 m. spalio 1 d. iki šio sprendimo priėmimo ribojo automobilių tiekimą išperkamosios nuomos bendrovėms, jeigu jie perkami atsargoms sudaryti, ir kad tokiam apribojimui netaikoma Reglamente Nr. 1475/95 numatyta išimtis.

139 Antroje šio ieškinio pagrindo dalyje ieškovė teigia, kad, pirma, platinimo sutarties Ispanijoje 4 straipsnio d punktas neprieštarauja EB 81 straipsnio 1 daliai ir, antra, visais atvejais draudimas tiekti automobilius išperkamosios nuomos bendrovėms atsargoms sudaryti patenka į Reglamentu Nr. 1475/95 nustatytą išimtį.

140 Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 196 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodo, kad „tiekimo apribojimas „išorės lizingo bendrovėms" pirmiausia yra nukreiptas prieš daug lizingui skirtų automobilių arba pilną automobilių „parką" norinčias

įsigyti lizingo bendroves, kurios dar neturi konkrečių klientų šiems automobiliams". 176 konstatuojamojoje dalyje ji, be kita ko, nurodo, kad atstovų ir platintojų su išperkamąja nuoma susijusią veiklą reglamentuojančių nuostatų tikslas yra apriboti konkurenciją kainomis ir pardavimo sąlygomis parduodant išperkamajai nuomai skirtus automobilius. Vadovaudamasi nusistovėjusia teismo praktika, ji konstatuoja, kad netikslinga atsižvelgti į ginčijamų priemonių poveikį, nes EB 81 straipsnio 1 daliai taikyti pakanka, jog šių priemonių tikslas yra riboti konkurenciją.

141 Pirmosios instancijos teismas pirmiausia pastebi, kad ginčijamame sprendime Komisija neišskiria Vokietijos ir Ispanijos rinkų, kiek tai yra susiję su tariamais apribojimais tiekti automobilius išperkamosios nuomos bendrovėms. Ji daro prielaidą, kad platinimo sutarties Ispanijoje 4 straipsnio d dalyje numatomi tokie patys konkurencijos apribojimai kaip ir su atstovais Vokietijoje sudaromos sutarties 2 straipsnio 1 dalies d punkte.

142 Iš ieškovės pateiktų argumentų, susijusių su antra šio pagrindo dalimi, aišku, kad, kitaip nei Vokietijoje, su išperkamąja nuoma susijusius klausimus Ispanijoje reguliuoja atskiras Įstatymas Nr. 26/1988.

143 Pažymėtina, kad Įstatymo Nr. 26/1988 papildomoje nuostatoje Nr. 7, nurodoma:

„1. „Išperkamosios nuomos sandoriais" laikomos sutartys, kurių vienintelis dalykas yra teisės naudotis kilnojamuoju arba nekilnojamuoju turtu, šiam tikslui nupirkto pagal būsimo naudotojo nurodytą specifikaciją, perdavimas mainais į šios nuostatos 2 punkte apibūdintus periodinius mokėjimus. Naudotojas jam perduotus naudoti

objektus gali naudoti tik žemės ūkio, žuvininkystės, pramonės, komercijos, amatų, paslaugų arba profesinei veiklai. Išperkamosios nuomos sutartyje privalo būti numatyta pirkimo galimybė sutarčiai pasibaigus.

Jei dėl kokių nors priežasčių naudotojas neįsigyja sutarties dalyku esančio turto, tai išperkamosios nuomos gavėjas jį gali perleisti kitam naudotojui, tokiu atveju aplinkybė, kad šis turtas nebuvo įsigytas pagal naujojo naudotojo nurodytas specifikacijas, nepažeidžia ankstesnėje dalyje nustatyto principo.

2. Šioje nuostatoje minimų sutarčių, sudarytų dėl kilnojamojo turto, minimali trukmė yra du metai, o sutarčių, sudarytų dėl nekilnojamo turto ir industrinės paskirties turto, – 10 metų. Visais atvejais, siekiant išvengti piktnaudžiavimo, vyriausybė, atsižvelgdama į turto charakteristikas, gali nustatyti kitą minimalią trukmę."

144 Nuo 1996 m. sausio 1 d. Įstatymo Nr. 26/1988 papildomą nuostatą Nr.7 pakeitė 1995 m. gruodžio 27 d. Įstatymo Nr. 43/1995 dėl bendrovių mokesčio 128 straipsnio 2 dalis (BOE, Nr. 310, 1995 m. gruodžio 28 d., p. 37072), kurioje numatoma:

„2. Ankstesniame punkte minimų sutarčių, sudarytų dėl kilnojamojo turto, minimali trukmė yra dveji metai, o sutarčių, sudarytų dėl nekilnojamo turto ir industrinės paskirties turto, – 10 metų. Visais atvejais, siekiant išvengti piktnaudžiavimo, teisės aktais, atsižvelgiant į turto charakteristikas, gali būti nustatoma kita minimali trukmė."

145 Iš šių nuostatų aiškėja, kad Ispanijoje sudarytoms išperkamosios nuomos sutartims taikomos šios taisyklės:

— minimali kilnojamojo turto, įskaitant ir motorines transporto priemones, išperkamosios nuomos sutarčių trukmė yra dveji metai,

— jose privalo būti numatyta galimybė išperkamosios nuomos gavėjui nusipirkti išperkamosios nuomos objektą,

— kilnojamasis turtas, įskaitant ir motorines transporto priemones, kuris yra išperkamosios nuomos objektas, šiuo tikslu perkamas pagal išperkamosios nuomos gavėjo pateikiamas specifikacijas.

146 Iš to darytina išvada, kad išperkamosios nuomos sutartis reglamentuojantis Ispanijos įstatymas numato reikalavimą, jog visos Ispanijos išperkamosios nuomos bendrovės įsigydamos automobilį žinotų konkretų asmenį, kuris bus išperkamosios nuomos gavėjas.

147 Todėl numanoma Komisijos prielaida, kad platinimo sutartyse Ispanijoje ir Vokietijoje numatytų nuostatų poveikis tapatus, yra klaidinga, ir tai turi dvi pasekmes šio ieškinio pagrindo prasme.

148 Pirma, visų Ispanijoje sudarytų išperkamosios nuomos sutarčių trukmė negali būti mažesnė nei dveji metai, o pirkimo galimybe galima pasinaudoti tik sutarčiai pasibaigus. Tai reiškia, kad išperkamosios nuomos gavėjas Ispanijoje pasinaudodamas pirkimo galimybe negali įsigyti nuosavybės teisės į naują automobilį.

149 Dėl to primintina, kad Reglamentas Nr. 1475/95 atleidžia nuo EB 81 straipsnio 1 dalies taikymo susitarimus, kuriais viena šalis (tiekėjas) įsipareigoja kitai šaliai (pardavėjui), tam tikroje apibrėžtoje bendrosios rinkos dalyje savo prekes tiekti tik jai arba jai ir nustatytam skaičiui pardavimo įmonių, perkančių tam tikrus automobilius perpardavimo tikslu, o kartu su automobiliais ir atsarginės dalis.

150 Pagal Reglamento Nr. 1475/95 3 straipsnio 10 dalį išimtis taip pat taikoma, kai pirmiau minėtas įsipareigojimas siejamas su pardavėjo įsipareigojimu netiekti perpardavėjams, kurie nėra platinimo tinklo dalis, sutartimis reglamentuojamų prekių. Pats terminas „perpardavimas" šio reglamento 10 straipsnio 12 dalyje apibrėžiamas kaip „visi sandoriai, kuriais fizinis arba juridinis asmuo – „perpardavėjas" — perduoda naujas transporto priemones, kurias jis anksčiau įsigijo savo vardu ir savo sąskaita, nesvarbu, koks tai buvo sandoris pagal civilinę teisę arba kokios yra perpardavimo sandorio sąlygos". „Perpardavimu" taip pat laikomos visos „lizingo sutartys, kuriose numatoma galimybė perduoti nuosavybės teisę arba galimybė įsigyti lizingo objektą prieš pasibaigiant sutarčiai".

151 Šiuo reglamentu tiekėjui leidžiama jo išimtinio platinimo tinklą reglamentuojančiomis sutartimis nustatyti pardavėjams draudimą tiekti prekes perpardavėjams šio reglamento 10 straipsnio 12 dalies prasme, įskaitant ir pirkėjus, kurie prilyginami

pardavėjams, nes jie parduoda naujus automobilius pagal toje pačioje nuostatoje apibrėžtas išperkamosios nuomos sutartis.

152 Šiuo požiūriu pakanką pastebėti, kad iš platinimo sutarties Ispanijoje 4 straipsnio d punkto aišku, kad jame nustatytas ne draudimas tiekti visoms *Mercedes-Benz* grupei nepriklausančioms išperkamosios nuomos bendrovėms, bet tik toms, kurios neturi konkretaus kliento.

153 Taigi iš Reglamento Nr. 1475/95 10 straipsnio 12 dalyje numatyto termino „perpardavimas" aišku, kad tiekėjas gali uždrausti pardavėjams tiekti „perpardavėjais" laikomiems fiziniams ar juridiniams asmenims tik tada, kai perparduodamos naujos motorinės transporto priemonės. Išperkamosios nuomos sutarties prilyginimo perpardavimui tikslas yra leisti tiekėjui užtikrinti platinimo tinklo vientisumą, išvengiant atvejų, kai išperkamosios nuomos sutartys, numatančios nuosavybės perleidimą arba galimybę pirkti prieš pasibaigiant išperkamosios nuomos sutarčiai, naudojamos tam, kad būtų palengvintas vis dar naujos transporto priemonės pirkimas iš išimtinio platinimo tinklui nepriklausančio pardavėjo.

154 Iš to darytina išvada, kad, atvirkščiai, nei teigia ieškovė, Įstatymas Nr. 26/1988 nereiškia, jog visos Ispanijoje sudarytos išperkamosios nuomos sutartys automatiškai patenkina Reglamento Nr.1475/95 2 straipsnio 10 dalyje numatytos išimties sąlygas.

155 Iš to, kas išdėstyta pirmiau, darytina išvada, kad ieškovės argumentas dėl Reglamente Nr. 1475/95 numatytų išimtį nustatančių nuostatų taikymo, yra nepagrįstas.

156 Antra, atsižvelgiant į faktą, kad Ispanijos įstatymas numato reikalavimą, jog visos išperkamosios nuomos bendrovės įsigydamos automobilį turi žinoti konkretų savo klientą, kuriam jis yra skirtas, tai ginčijamo sprendimo 176 konstatuojamojoje dalyje Komisijos nurodyti apribojimai be sutarčių dėl platinimo Ispanijoje 4 straipsnio d punkto jau yra nustatyti ir taikomuose įstatymuose. Kitaip tariant, vien dėl šio įstatymo *Mercedes-Benz* grupei nepriklausančios įmonės atsiduria tokioje pat padėtyje kaip ir jai priklausančios. Iš to darytina išvada, kad ieškovės argumentas, jog apribojimai, taikomi automobilių tiekimui išperkamosios nuomos bendrovėms Ispanijoje, neriboja konkurencijos EB 81 straipsnio 1 dalies prasme, yra pagrįstas.

157 Todėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnio trečia įtrauka anuliuotina tiek, kiek joje remiamasi Ispanijoje padarytu pažeidimu.

Dėl trečiojo pagrindo, grindžiamo EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimu ir akivaizdžia vertinimo klaida, kiek tai susiję su antrąja ir ketvirtąja Komisijos ginčijamame sprendime konstatuotomis priemonėmis

158 Trečiąjį ieškinio pagrindą sudaro dvi dalys. Pirmoje dalyje ieškovė teigia, kad Komisija neįrodė, jog ji su savo atstovais Vokietijoje buvo sudariusi susitarimus, kurie numato, kad atstovai iš kitų Bendrijos valstybių atvykstančių klientų imtų 15 % automobilio kainos dydžio avansą. Ji taip pat mano, kad visais atvejais šis avansas yra objektyviai pagrįstas ir kad ji turi teisę reikalauti iš savo atstovų jį taikyti. Antroje dalyje ieškovė teigia, kad Komisija ginčijamame sprendime klaidingai konstatavo, jog 1995 m. balandžio 20 d. vykęs *MBBel* vadovybės ir devynių Belgijos *Mercedes-Benz* pardavėjų draugijos narių susitikimas įrodo, kad jie sudarė susitarimą, kurio tikslas apriboti kainų konkurenciją Belgijoje.

159 Nagrinėdamas pirmąjį pagrindą Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad EB 81 1 dalis netaikoma aplinkraštyje Nr. 52/85 *Mercedes-Benz* savo atstovams Vokietijoje duodamam nurodymui reikalauti iš kitų valstybių atvykstančių klientų 15 % automobilio kainos dydžio avanso. Todėl nereikia nagrinėti pirmos šio ieškinio pagrindo dalies.

Šalių argumentai

160 Ieškovė teigia, kad Komisija ginčijamame sprendime klaidingai nusprendė, jog 1995 m. balandžio 20 d. vykęs *MBBel* vadovybės ir devynių Belgijos *Mercedes-Benz* pardavėjų draugijos narių susitikimas įrodo, kad jie sudarė susitarimą, kurio tikslas apriboti kainų konkurenciją Belgijoje. Belgijos pardavėjų draugija negali priimti jokių jos narius saistančių sprendimų, ji priima tik rekomendacijas. Be to, ieškovė teigia, kad vieno iš pardavėjų Kalscheuer šiame susitikime pasakytas sakinys, kad „pardavėjų santykiai pagerėjo „pradėjus akciją *Prieš pardavimą itin žemomis kainomis*" įrodo, jog pardavėjai jau buvo nusprendę imtis šios akcijos.

161 Ieškovė neginčija, kad *MBBel* dalyvavo 1995 m. balandžio 20 d. vykusiame susitikime ir kad Belgijos pardavėjų draugija savo iniciatyva nusprendė naujos *W 210* serijos automobiliams taikyti ne didesnę kaip 3 % komercinę nuolaidą. Tačiau ji pabrėžia, kad nedalyvavo nei horizontaliame, nei vertikaliame susitarime dėl kainų nustatymo ir kad *MBBel* nesiėmė jokių šį susitarimą įgyvendinančių priemonių ir net jam nepritarė. Atvirkščiai, *MBBel* visada prieštaravo tokiems pasiūlymams. Ji dalyvavo tik kaip stebėtoja ir importuotoja. Neminima jokia *MBBel* atstovo kalba šia tema. Tai, kad tik *MBBel* galėjo sumažinti tiekiamų automobilių kiekį, neįrodo, jog ji taip darė iš tiesų.

162 Ieškovė nesutinka, kad *MBBel* susitikime atstovavo savo filialų interesams, ir nurodo, jog tuo metu jie dar nebuvo aktyvūs draugijos nariai. Ieškovė teigia, kad visais atvejais nėra akivaizdu, jog komercinių nuolaidų dydžio apribojimas atitiktų filialų interesus. Tai įrodo draugijos susitikimo protokolas, kuriame pardavėjas Goossens priekaištauja, kad filialai automobilius pardavinėja „itin mažomis kainomis". Be to, ieškovė teigia, kad į ginčijamame sprendime reiškiamą prieštaravimą dėl horizontalaus apribojimo (žr. 141 konstatuojamąją dalį) neturėjo būti atsižvelgta, nes jis nebuvo įtrauktas į pranešimą apie kaltinimus. Dėl šio sprendimo 177 punkte nurodomo Komisijos argumento ieškovė mano, kad Komisija savo pranešimą apie kaltinimus cituoja pasirinktinai (žr. šio pranešimo 186 punktą). Be to, ieškovė nurodo, kad akciją, pradėtą prieš 1995 m. balandžio 20 d., *Prieš pardavimą itin žemomis kainomis* galima laikyti „horizontaliu" susitarimu tik tiek, kiek tai buvo pardavėjų susitarimas. Komisija pranešimo apie kaltinimus 168 punkte nurodo, kad *MBBel* dalyvavo šioje prieš pardavimą itin žemomis kainomis nukreiptoje akcijoje, tačiau niekas neįrodo, kad ji dalyvavo kaip pardavėjų konkurentė.

163 Ieškovė taip pat ginčija, kad 1995 m. spalio 17 d. išsiųstas *MBBel* laiškas *Mercedes-Benz AG* (ginčijamo sprendimo 119 konstatuojamoji dalis) įrodo, jog *MBBel* buvo suinteresuota, kad atstovai Belgijoje sumažintų taikomas kainų nuolaidas. Iš tiesų *MBBel* turėjo omenyje paskelbtas vidutines kainas, o ne tikras pardavėjų parduodamų automobilių kainas. Be to, ji nesutinka, kad 1996 m. kovo 14 d. laiške, kuriuo buvo drausminamas pardavėjas iš Charleroi (Belgija), kuris klientui melagingai prisistatė esąs iš Namur, įrodo *MBBel* nepritarimą, kad vienam *W 210* automobiliui buvo suteikta 6 % nuolaida.

164 Ieškovė mano, kad Komisijos reiškiami kaltinimai dėl *MBBel* dalyvavimo yra prieštaringi, nes juose teigiama, jog *MBBel* yra pasirengusi „aktyviai remti nuolaidų apribojimą" (ginčijamo sprendimo 115 konstatuojamoji dalis) ir *MBBel* „dalyvavo" vykdant šį apribojimą (120 konstatuojamoji dalis). Vėliau Komisija pripažino, kad 1995 m. balandžio 20 d. susitikimas buvo surengtas aiškiai pardavėjų iniciatyva,

tačiau ji vis dėlto patikslino, kad *MBBel* jam vadovavo (ginčijamo sprendimo 233 konstatuojamoji dalis).

165 Ieškovė teigia, kad tai, jog *Mercedes-Benz*, siekdama patikrinti, kaip pardavėjai vykdo visas jiems patikėtas funkcijas, nusiųsdavo netikrų klientų, neturi jokio ryšio su tariamu pardavimo kainos nustatymu. Ji teigia, kad toks būdas, taikomas ir kitų automobilių gamintojų, yra visiškai teisėtas, nes pardavėjai pasirašydami komercinio platinimo sutartis įsipareigoja vykdyti aukštos kokybės reikalavimus. Ieškovė taip pat teigia, kad pardavėjų kainodara tebuvo vienas iš daugelio tokio vertinimo objektų.

166 Ieškovė nesutinka, kad yra 1995 m. balandžio 20 d. susitikimo ir 1996 m. kovo 27 d. Antverpene įvykusio susitikimo ryšys (žr. ginčijamo sprendimo 117 konstatuojamąją dalį). Iš tiesų 1995 m. balandžio 20 d. susitikimo protokole kalbama apie pardavimo stebėjimą iki „1995 (metų) pabaigos", o 1996 m. kovo 27 d. susitikimo protokole minimi patikrinimai, atrodo, vyko iki 1996 metų.

167 Ieškovė nesutinka, kad 1996 m. lapkričio 26 d. *MBBel* faksimilė, kurioje ji įpareigoja bendrovę *Tokata* nusiųsti klientų pas pardavėjus ir kai kuriuos atstovus, reiškė, jog ji atlieka tyrimą dėl C klasės automobiliams universalo kėbulu *220 D* ir *250 TD* taikomų nuolaidų. Ji primena, kad surinkta informacija buvo anoniminė ir nebuvo galima imtis priemonių prieš konkrečius pardavėjus, kad buvo tiriamos visos klientams teikiamos paslaugos, o ne vien kainų nuolaidos, ir galiausiai, kad buvo lankomasi ir pas pardavėjus, ir pas 13 paralelinių importuotojų. Iš to, kaip šis

procesas buvo vykdomas, negalima daryti išvados, kad taip buvo siekiama, jog pardavėjai taikytų paskelbtas kainas. Be to, faksimilėje nėra jokios informacijos, kad besidomintys asmenys būtų pageidavę didžiausios 3 % nuolaidos. Ieškovė nurodo, kad 1995 m. balandžio 20 d. susitikimo protokole kalbama apie kitus automobilius nei minimi 1996 m. lapkričio 26 d. *MBBelTokata* bendrovei skirtoje faksimilėje.

168 Ieškovė nesutinka, kad tariamas susitarimas dėl pardavimo kainų Belgijoje turėjo didelės įtakos prekybai tarp valstybių. Ji nurodo, kad, jei būtų nuspręsta, jog iš tiesų buvo sudarytas susitarimas dėl komercinių nuolaidų, tai jis tebuvo taikomas tik pardavimui Belgijoje. Jis neturėjo įtakos prekybai tarp valstybių narių. Be to, ji nesutinka su tuo, kad tariamas pažeidimas truko nuo 1995 m. balandžio 20 d. iki 1999 m. birželio 10 d. išsiųsto aplinkraščio. Ji teigia, kad Komisija nenurodė, ar pažeidimas per visą tą laiką buvo vienodas . Ieškovė teigia, kad 1995 m. balandžio 20 d. susitikimo protokole minima akcija *Prieš pardavimą itin žemomis kainomis* buvo laikina, taikoma tik *W 210* modeliui, ir turėjo būti taikoma tik diegiant naują modelį į rinką, t. y. iki 1995 m. pabaigos. Šiuo klausimu iš 1996 m. kovo 27 d. susitikimo protokolo aišku, kad Antverpeno pardavėjai nurodė, jog nesutariama dėl kainos nuolaidų klausimu. Be to, kituose Komisijos cituojamuose dokumentuose nėra informacijos, kad ši akcija būtų tęsusis po 1995 metų. Ji buvo taikoma tik įprastiems apsilankymams, kurių rezultatai nėra individualizuojami, todėl neįmanoma imtis kokių nors konkrečių priemonių prieš vieną iš pardavėjų.

169 Ieškovė mano, kad pardavimo kainų nustatymas Belgijoje jai priskiriamas nepagrįstai.

170 Pirmiausia šiuo atveju Komisija nukrypo nuo savo praktikos taikant baudas bendrovei arba grupei, kuriai ji priklauso. Komisija privalėjo atsižvelgti į įvairias aplinkybes, t. y. į dukterinės bendrovės savarankiškumą, kiek daug pagrindinė bendrovė žinojo apie dukterinės bendrovės kartelių draudimą pažeidžiančią veiklą,

šios bendrovės dalyvavimą pažeidžiant, konkrečią pagrindinės bendrovės įtaką dukterinės bendrovės komercijos politikai bei į galimą pagrindinės ir dukterinės bendrovių valdymo organų sutapimą (žr. 1986 m. gruodžio 2 d. Komisijos sprendimą 87/1/EEB dėl procedūros pagal EEB sutarties 85 straipsnį (IV/31.128 – *Riebiosios rūgštys*) (OL L 3, 1987, p. 17); 1986 m. balandžio 23 d. Komisijos sprendimą 86/398/EEB dėl procedūros pagal EEB sutarties 85 straipsnį: (IV/31.149 – *Polipropilenas*) (OL L 230, 1986, p. 1); 1985 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimą 85/617/EEB dėl procedūros pagal EEB sutarties 85 straipsnį (IV/30.839 – *Sperry New Holland*) (OL L 376, 1985, p. 21); 1984 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimą 84/388/EEB dėl procedūros pagal EEB sutarties 85 straipsnį (IV/30.988 – *Susitarimai ir suderinta veikla stiklo lakšto sektoriuje Beneliukso valstybėse*) (OL L 212, 1984, p. 13); 1977 m. gruodžio 23 d. Komisijos sprendimą 78/155/EEB dėl procedūros pagal EEB sutarties 85 straipsnį (IV/29.146 — *BMW Belgium NV* ir *Belgijos BMW* pardavėjai) (OL L 46, 1978, p. 33). Ieškovė patikslina, kad automobilių sektoriuje, jei būdavo nustatomas pažeidimas, padarytas tik vienoje valstybėje, tai atsakinga būdavo laikoma toje valstybėje veikianti dukterinė įmonė (žr. 2000 m. rugsėjo 20 d. Komisijos sprendimą 2001/146/EB dėl procedūros pagal EB sutarties 81 straipsnį: (byla COMP/36.653 — *Opel*) (OL L 59, 2001, p. 1).

171 Ieškovė teigia, kad Komisijos kaltinimas, jog ji atsako už *MBBel* veiksmus, nes jai priklauso beveik 100 % visų akcijų, yra nepagrįstas. Jos teigimu, iš 2000 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją* (C-286/98 P, Rink. p. I-9925, 28 ir paskesni punktai) aišku, kad vien turimos 100 % akcijų nepakanka pagrįsti pagrindinės bendrovės atsakomybės už kartelių draudimo pažeidimą. Komisija turi pateikti kitų faktinių aplinkybių, kad ieškovė darė veiksmingą įtaką *MBBel* veiklai. Ieškovė neigia žinojusi apie *MBBel* veiklą ir ją aktyviai rėmusi. Ji teigia, kad Komisija neįrodė, jog ji buvo informuota apie 1995 m. balandžio 20 d. vykusį pardavėjų draugijos susirinkimą. Ji paaiškina, kad net jei *MBBel* ir dalyvavo akcijoje *Prieš pardavimą itin žemomis kainomis*, tai ji darė be ieškovės sutikimo. Ieškovė savo replikoje nurodo, kad Komisija klaidingai

nusprendė, jog ieškovė privalo įrodyti, kad ji nepadarė šio pažeidimo, nes tik *Mercedes-Benz* dalyvavo Komisijos administracinės procedūros dėl Belgijos teritorijoje įvykdyto pažeidimo procese. Ieškovė teigia, kad Komisija privalo įrodyti, jog *Mercedes-Benz* buvo informuota apie tariamas pardavimo kainos nustatymo priemones ir ji jas „aktyviai skatino".

172 Komisija teigia, kad 1995 m. balandžio 20 d. *MBBel* su Belgijos pardavėjų draugija sudarė susitarimą, kuriuo nustatė 3 % aukščiausią suteiktinų nuolaidų ribą, kurios nesilaikant gali būti sumažinta skiriamų automobilių kvota. Ji mano, kad ieškovė yra atsakinga už šį konkurencijos teisės pažeidimą, nes kartu su *MBBel* ji sudaro vieną ekonominį vienetą.

173 Komisija teigia, kad nėra nė menkiausių abejonių, jog 1995 m. balandžio 20 d. susitikimo dalyviai ėmėsi priemonių prieš akciją *Prieš pardavimą itin žemomis kainomis*, nes šio susitikimo protokole, jį surašęs Rauw, aiškiai skyrė deklaracijas, griežtus ir ne tokius griežtus prašymus, patarimus ir rekomendacijas, vertinimus, priekaištus, deklaracijas bei susirinkimo dalyvių pareikštus ketinimus. Iš tos protokolo dalies, kurioje kalbama apie netikrus pirkimus, *MBBel* Briuselio filialų taikomas kainas ir viršijus 3 % nuolaidų ribą taikomą kvotų mažinimą, aišku, kad buvo kalbama kaip tik apie sprendimų priėmimą ir *MBBel* tame dalyvavo.

174 Komisija mano, kad ieškovės argumentai, jog susitikimo protokole neminima nė viena *MBBel* kalba, nes ji šiame susitikime dalyvavo kaip importuotoja, o ne savo filialų atstovė, ir kad pardavėjų draugija neturėjo įgaliojimų priimti saistančių sprendimų, yra nesvarbūs. Ji priduria, kad tam, jog asmenį, dalyvavusį susitikime, kuriame priimamas konkurenciją ribojantis susitarimas, būtų galima laikyti nedalyvaujančiu tame susitarime, jis turi aiškiai pareikšti savo nepritarimą tokiam

susitarimui. 1995 m. balandžio 20 d. susitikimo protokole neminimas nė menkiausias *MBBel* prieštaravimas. Ji net patvirtino aukščiausios nuolaidos ribos nustatymą, antraip Rauw nebūtų galėjęs į susirinkimo protokolą įrašyti, kad viršijus šią ribą bus sumažinta automobilių kvota, nes tik *MBBel* galėjo imtis tokios priemonės.

175 Priešingai nei teigia ieškovė (žr. šio sprendimo 162 punktą), *MBBel* buvo suinteresuota nutraukti automobilių pardavimą itin žemomis kainomis. Komisija nurodo, kad siekiamas aukštų vidutinių kainų taikymas neturėtų jokios prasmės, jei pardavėjai taikytų vis didesnes ir didesnes nuolaidas ir kartu kompromituotų kainoraštyje pateikiamų kainų realumą. Ji, be to, mano, kad importuotojas *MBBel* automobilius tiekia ne tik Belgijos pardavėjams, dėl ko atsiranda vertikalusis ryšys, bet per savo filialus Briuselyje ir tiesiogiai galutiniams klientams, dėl to atsiranda ieškovės ginčijamas horizontalus *MBBel* ir jos pardavėjų ryšys.

176 Komisija teigia, kad Goossens iš Belgijos pardavėjų draugijos nebūtų apkaltinęs *MBBel* filialų itin žemų kainų taikymu, jei pastarųjų atstovai kartu su kitais atsakingais *MBBel* asmenimis nebūtų dalyvavę 1995 m. balandžio 20 d. susitikime. Komisijos teigimu, akivaizdu, kad *MBBel* buvo traktuojama ne tik kaip tiekėja pardavėjams, bet ir konkurentė, ir kad susitarime dėl nuolaidų dydžio apribojimo ji dalyvavo savo abiem statusais.

177 Komisija, atvirkščiai (žr. šio sprendimo 162 punktą), teigia, kad pranešime apie kaltinimus nebuvo apsiribota vien vertikaliuoju konkurencijos aspektu. Ji mano paaiškinusi (pranešimo apie kaltinimus 222 punkte), kad *MBBel* ir pardavėjų susitarimo, skirto kovoti su itin žemomis kainomis ir kontroliuoti suteikiamų nuolaidų dydį, o viršijus 3 % didžiausią nuolaidos ribą sumažinti kvotas, tikslas buvo apriboti kainų konkurenciją Belgijoje. Todėl *MBBel* nėra vien susitarimo šalis, kuri užtikrina susitarimo dėl nuolaidų įgyvendinimo apribodama kvotas, bet, kaip kvotas ribojančiame susitarime dalyvaujanti įmonė, ji siekia kontroliuoti su nuolaidų

suteikimu susijusią pardavėjų veiklą ir viršijus 3 % aukščiausią nuolaidos ribą sumažinti kvotas. Be to, Komisija mano, kad ieškovė neturėtų manyti, jog *MBBel* dalyvavimas susitarime buvo iš naujo teisiškai įvertintas, nes pranešime apie kaltinimus ji jau buvo nurodžiusi, kad *MBBel* jau iki 1995 m. balandžio 20 d. dalyvavo iš esmės horizontaliame susitarime dėl kainų, t.y. akcijoje *Prieš pardavimą itin žemomis kainomis*. Komisija primena, kad tam, jog susitarimą būtų galima laikyti susitarimu EB 81 straipsnio 1 dalies prasme, nebūtina, kad jis būtų saistantis pagal civilinę teisę (žr. 1990 m. sausio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Sandoz Prodotti Farmaceutici prieš Komisiją*, C-277/87, Rink. p. I-45, 13 punktą; taip pat šio sprendimo 165 punktą).

178 Komisijos teigimu, ginčijamame sprendime įrodoma, kad atstovai Belgijoje turėjo tikėtis netikrų pirkimų, apie kuriuos buvo pranešta, ir *MBBel* dėjo viltis, jog jų perpardavimo kainos bus kuo didesnės (ginčijamo sprendimo 117 ir 119 konstatuojamosios dalys). Ji nesutinka su ieškovės argumentu, kad atskiri pardavėjai įvertinti anonimiškai. Šio vertinimo anonimiškumo nebuvo laikomasi jau 1996 m. kovo 27 d. susitikimo protokole, kuriame aiškiai įvardijamas pardavėjas *Van Steen NV*. Ji taip pat nurodo, kad protokole konkrečiai nenurodytos nuolaidos, kurias buvo pasirengę pateikti kiti penki patikrinti pardavėjai, nes visi šie pardavėjai pasiūlė didesnę už draugijos leistą 3 % nuolaidą. Jos teigimu, vėlesni pardavėjų nesutarimai dėl nuolaidų dydžio yra visiškai nesvarbūs, juolab kad pagal šioje byloje nagrinėjamą susitarimą jie pirmiausia įsipareigojo *MBBel*.

179 Komisija konstatuoja, kad 1996 m. lapkričio 26 d. bendrovei *Tokata* suteikti įgaliojimai parodo, jog vykdant netikrus pirkimus daug dėmesio buvo skiriama platintojų pozicijai dėl nuolaidų, priešingai nei teigė ieškovė, jog tai tebuvo vienas iš daugelio patikrinimo aspektų (žr. šio sprendimo 165 punktą). Ji teigia, kad pagrindinis šio pavedimo tikslas buvo patikrinti 47 Belgijos pardavėjų reakciją į prašymą suteikti 7 % nuolaidą.

180 Komisija nurodo, kad ieškovė neigia, jog būtų koks nors 1995 m. balandžio 20 d. susitarimo, 1996 m. pavasarį atlikto 5 pardavėjų Antverpene patikrinimo taikant netikro pirkimo būdą ir 1996 m. lapkričio mėnesį suteiktų įgaliojimų atlikti netikrus pirkimus iš visų Belgijos pardavėjų ryšys (žr. šio sprendimo 166 punktą). Komisija teigia, kad 1995 m. balandžio 20 d. sudarytame susitarime nurodytas terminas „iki 1995 m. pabaigos" yra susijęs tik su nustatyta sankcija, t. y. kvotų sumažinimu, o ne su susitarimu apriboti nuolaidas iki 3 %. Ji neteigia, kad netikri pirkimai buvo vykdomi pagal 1995 m. balandžio 20 d. susitarimą, tačiau nurodo, kad jie įrodo, jog pardavėjai turėjo tikėtis tokių veiksmų. Komisija taip pat nurodo, kad 1996 m. kovo 14 d. *MBBel* išreiškė savo nepasitenkinimą dėl to, jog vienas iš pardavėjų Charleroi pardavė *W 210* serijos automobilį suteikdamas 6 % nuolaidą.

181 Dėl ieškovės ginčijamos šio apribojimo įtakos prekybai tarp valstybių narių (žr. šio sprendimo 168 punktą) Komisija nurodo, kad, dirbtinai sukūrus aukštų kainų zoną, gali atsirasti kitokie prekybiniai ryšiai nei normalios rinkos sąlygomis. Ji konstatuoja, kad iš teismo praktikos aišku, jog konkurenciją ribojančios priemonės, taikomos visos valstybės narės teritorijoje, vien dėl savo pobūdžio sustiprina valstybės rinkos uždarumą (žr. šio sprendimo 131 punkte minėto sprendimo *Bayerische Motorenwerke* 20 punktą; 2002 m. vasario 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Wouters ir kt.*, C-309/99, Rink. p. I-1577, 95 punktą ir 2000 m. liepos 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Volkswagen prieš Komisiją*, T-62/98, Rink. p. II-2707, 179 punktą).

182 Komisija kaltina ieškovę tik 1999 m. birželio 10 d. aplinkraščiu nutraukus pardavimo kainos Belgijoje fiksavimą (ginčijamo sprendimo 223 konstatuojamoji dalis). Ji tvirtina, kad 1995 m. balandžio 20 d. susitikimo protokole nurodyta data, t. y. 1995 m. pabaiga, buvo susijusi tik su sankcija, taikoma sumažinant kainas, o ne su susitarimu apriboti nuolaidas iki 3 %. Ji nurodo, kad su nuolaidomis susiję atstovų veiksmai taip pat buvo kontroliuojami ir 1996 m (ginčijamo sprendimo 117 ir 118 konstatuojamosios dalys). Tokia kontrolė neapsiribojo tik *W 210* serijos automobiliams teikiamomis nuolaidomis, bet buvo taikoma ir kitiems automobiliams, pvz., C klasei. Tai, kad netikri pirkimai, kurių svarbiausias tikslas buvo patikrinti pardavėjų teikiamas nuolaidas, buvo tęsiami – tai buvo nuspręsta 1995 m.

balandžio 20 d., – ir šios priemonės taikymas kitų serijų automobiliams (ginčijamo sprendimo 119 konstatuojamoji dalis) įrodo, jog 1995 m. balandžio 20 d. susitikimas, iš kurio protokolo aišku, kad prieš jį buvo kitų panašių susitikimų, jokiu būdu nebuvo vienintelė, atskira ir laikina priemonė. Komisija taip pat remiasi ieškovės argumentu, kad susitarimu dėl kainų buvo siekiama pagerinti pardavėjų rentabilumą. Komisijos teigimu, šio tikslo negalima pasiekti kelis mėnesius tetrunkančia priemone.

183 Komisija mano, kad šio sprendimo 169–171 punktuose išdėstyti ir su atsakomybe šioje byloje nagrinėjamu atveju susiję argumentai nėra pagrįsti. Ji nurodo, kad ieškovės atsakomybė už *MBBel* veiksmus kyla vien dėl to, jog ši bendrovė beveik visiškai priklauso ieškovei ir dėl savo priklausomybės nuo pagrindinės bendrovės *MBBel* negalėtų savarankiškai vykdyti platinimo politikos ir su ieškove sudaro ekonominį vienetą.

184 Komisija pirmiausia paaiškina, kad tokiu atveju kaip šis, kai pagrindinei bendrovei priklauso 100 % jos dukterinės bendrovės akcijų, Komisija neprivalo įrodyti, kad pagrindinė bendrovė iš tiesų savo dukterinei bendrovei duoda nurodymus, kuriuos pastaroji vykdo. Ji nurodo, kad ieškovės minimo sprendimo *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją* 171 punkte nurodoma, kad tokiu atveju, kaip nagrinėjamas, teisėtai galima manyti, jog pagrindinės bendrovės įtaka savo dukterinės bendrovės veiklai iš tiesų yra lemiama, ypač kai pagrindinė bendrovė Komisijai prisistato kaip vienintelis kontaktinis asmuo su šiuo pažeidimu susijusiais klausimais. Esant šioms aplinkybėms, ieškovė šią prielaidą turėtų paneigti, pateikdama pakankamų įrodymų. Komisija teigia, kad ieškovė ir dėl Belgijos teritorijoje įvykdyto pažeidimo Komisijai save nurodė kaip vienintelį kontaktinį asmenį. Ieškovė taip pat neginčijo, kad jos įtaka lemiama šios dukterinės bendrovės veiklai rinkoje. Ji galiausiai konstatuoja, kad ieškovė nepateikė nė menkiausio įrodymo, jog *MBBel* galėjo veikti savarankiškai.

185 Komisija taip pat nurodo, kad ieškovė buvo informuota apie *MBBel* pastangas išlaikyti aukštesnes vidutines kainas (ginčijamo sprendimo 119 konstatuojamoji dalis).

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

186 Pirmiausia Pirmosios instancijos teismas nurodo, kad ieškovė Komisiją kaltina dėl to, jog ji tik ginčijamame sprendime kalbėdama apie pardavimo kainos nustatymą Belgijoje pirmą kartą apkaltino *MBBel* dalyvavus horizontaliai ribojant konkurenciją. Iš tiesų ginčijamame sprendime nurodoma, kad „*MBBel* tuo pat metu buvo ir pardavėjų konkurentė, nes turėjo du filialus ir buvo jų tiekėja". Be to, Komisija ginčijamame sprendime nusprendė, kad kaip tik pastarasis, vertikalusis, aspektas buvo „susitarimo ašis" (141 konstatuojamoji dalis).

187 Nors ieškovė to akivaizdžiai nenurodo, tačiau Pirmosios instancijos teismas mano, kad šį argumentą reikia suprasti kaip skundą dėl teisių į gynybą pažeidimo.

188 Kartu skaitant Reglamento Nr. 17 19 straipsnio 1 dalį ir 1963 m. liepos 25 d. Komisijos reglamento Nr. 99/63/EEB dėl išklausymo, numatyto Reglamento Nr.17 19 straipsnio 1 ir 2 dalyse (OL, 127, 1963, p. 2268), aišku, kad Komisija turi informuoti suinteresuotas įmones ir jų asociacijas apie joms turimus priekaištus, o jos priimamuose sprendimuose gali būti pateikiami tik tokie priekaištai, dėl kurių pastarosios turėjo galimybę veiksmingai pareikšti savo nuomonę dėl juose nurodomų faktų, priekaištų ir aplinkybių, kuriais juos kaltina Komisija, tikrumo ir svarbos (šiuo klausimu žr. 1979 m. vasario 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo

Hoffmann-La Roche prieš Komisiją, 85/76, Rink. p. 461, 9 punktą ir 1992 m. gruodžio 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cimenteries CBR ir kt. prieš Komisiją*, T-10/92–T-12/92 ir T-15/92, Rink. p. II-2667, 33 punktą).

189 Iš nusistovėjusios teismo praktikos aišku, kad pranešime apie kaltinimus pakankamai aiškiai, net jei ir glaustai, reikia nurodyti visus prieštaravimus, jog suinteresuotieji asmenys žinotų, kuo juos Komisija kaltina. Pranešimas apie kaltinimus atlieka savo Bendrijos reglamentuose nustatytą funkciją, įmonėms pateikti visą informaciją, kurios reikia tam, kad jos galėtų pasinaudoti savo teise į gynybą prieš Komisijai priimant galutinį sprendimą, tik tada, kai šios taisyklės laikomasi (žr., be kita ko, 1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mo och Domsjö prieš Komisiją*, T-352/94, Rink. p. II-1989 63 punktą; 1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Enso Española prieš Komisiją*, T-348/94, Rink. p. II-1875 83 punktą ir 1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cascades prieš Komisiją*, T-308/94, Rink. p. II-925, 42 punktą). Be to, iš nusistovėjusios teismo praktikos aišku, kad viena iš šio reikalavimo įvykdymo sąlygų yra tai, jog sprendime suinteresuotiesiems asmenims nebūtų priskiriami pranešime apie kaltinimus nenurodyti pažeidimai, jis turi būti grindžiamas tik faktais, dėl kurių suinteresuotasis asmuo turėjo galimybę pateikti savo paaiškinimus (žr., be kita ko, 1970 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *ACF Chemiefarma prieš Komisiją*, 41/69, Rink. p. 661, 94 punktą ir 2003 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Atlantic Container ir kt. prieš Komisiją*, T-191/98, T-212/98–T-214/98, Rink. p. II-3275, 113 punktą). Tačiau galutinis Komisijos sprendimas neprivalo būti pranešimo apie kaltinimus kopija (žr. 2004 m. sausio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, Rink. p. I-123 67 punktą, ir minėto sprendimo *ACF Chemiefarma prieš Komisiją* 91 punktą).

190 Ieškovės skundą dėl jos teisių į gynybą pažeidimo reikia nagrinėti kaip tik atsižvelgiant į šiuos principus.

191 Šioje byloje reikia patikrinti, ar kaltinimas *MBBel* dalyvavus tariamam horizontaliam konkurencijos apribojime buvo pakankamai aiškiai pateiktas pranešime apie kaltinimus ir taip ieškovei buvo sudaryta galimybė su juo susipažinti.

192 Pirmosios instancijos teismas mano, kad jei pranešime apie kaltinimus atitinkamai įmonei yra aiškiai nurodomas konkurencijos pažeidimo pobūdis ir svarbiausi jį pagrindžiantys faktai, tai jai sudaromos sąlygos atsakyti į šį kaltinimą ir pasinaudoti teise į gynybą. Tai, kad galutiniame Komisijos sprendime pateikiant prieštaravimus ekonominis susitarimas pavadinamas „vertikaliu" ar „horizontaliu", iš esmės nekeičia pranešime apie kaltinimus išdėstytų priekaištų.

193 Pažymėtina, kad pranešime apie kaltinimus Komisija aiškiai nepateikė nei horizontalaus, nei vertikalaus nagrinėjamo pažeidimo aspekto ir todėl tariamo pažeidimo nekvalifikavo kaip „vertikalaus" ar „horizontalaus". Tačiau ieškovė neginčija, kad pranešime apie kaltinimus Komisija trumpai paaiškino, kodėl *MBBel* buvo kaltinama sudarius susitarimą su atstovais Belgijoje dėl *Mercedes* automobilių kainų šioje šalyje nustatymo. Iš to darytina išvada, kad pagrindiniai ginčijamame sprendime išdėstyti Komisijos priekaištai *MBBel* elgesiui ir tai pagrindžiantys faktai buvo pateikti ir pranešime apie kaltinimus. Taip pat primintina, kad ginčijamame sprendime pagrindiniu laikomas tariamo pažeidimo vertikalus aspektas, o horizontalus aspektas nurodomas kaip visiškai pagalbinis.

194 Esant šioms aplinkybėms konstatuotina, kad tam, jog būtų užtikrintos teisės į gynybą, visiškai nebūtina, kad pranešime apie kaltinimus Komisija pažeidimą aiškiai kvalifikuotų kaip horizontalų ar vertikalų.

195 Be to, papildomai Pirmosios instancijos teismas nurodo, kad ieškovė paprasčiausiai šį priekaištą pateikia aiškiai nenurodydama, kaip tai, jog Komisija, prieš priimdama galutinį sprendimą, nenurodė, kad šioje byloje nagrinėjamas pažeidimas buvo „horizontalaus" pobūdžio, pažeidė jos teises. Viena vertus, iš byloje esančios medžiagos aišku, kad ieškovė atsakė į pranešime apie kaltinimus Komisijos pateiktą kritiką dėl pardavimo kainų Belgijoje nustatymo. Savo ieškinyje ieškovė nenurodė,

kad jos atsakymas į pranešimą apie kaltinimus būtų iš esmės skyręsis, jeigu jame būtų minimas žodis „horizontalus". Antra vertus, pažymėtina, kad skaitant su baudos paskyrimu už nagrinėjamą pažeidimą susijusią ginčijamo sprendimo dalį, paaiškėja, jog Komisija skirdama baudą aiškiai nesiremia horizontaliu pažeidimo aspektu. (245–248 konstatuojamosios dalys).

196 Iš ginčijamo sprendimo aišku, kad Komisija manė, jog *MBBel* ir Belgijos *Mercedes-Benz* pardavėjų draugijos sutartis, kuria apribojant nuolaidas iki 3 %, pavedant nepriklausomai agentūrai tikrinti E klasės automobiliams teikiamas nuolaidas ir nustatant, kad viršijus didžiausią nuolaidų ribą bus mažinama šios klasės automobilių kvota, siekiama apriboti kainų konkurenciją Belgijoje, buvo sudaryta 1995 m. balandžio 20 d (113 ir 177 konstatuojamosios dalys).

197 Pirmosios instancijos teismas nurodo, kad šio susitikimo protokolo dalyje, pavadintoje *Akcija prieš pardavimą itin žemomis kainomis*, nurodoma:

„Dėl šios akcijos pagerėjo pardavėjų tarpusavio santykiai. (Vienas iš pardavėjas Goossens), kaltina Briuselyje esančius filialus automobilius pardavinėjant itin žema kaina. Siūloma nepriklausomai agentūrai pavesti atlikti netikrus pirkimus siekiant nustatyti *W 210* modeliui taikomas nuolaidas. Jei taikoma nuolaida viršija 3 %, tai bus sumažinta iki 1995 m. pabaigos skiriama automobilių kvota."

198 Ieškovė pripažįsta, kad 1995 m. balandžio 20 d. vykusiame susitikime, kuriame dalyvavo ir *MBBel*, Belgijos *Mercedes-Benz* pardavėjų draugija nusprendė kreiptis į nepriklausomą agentūrą, jog ji organizuotų netikrų klientų apsilankymus. Tačiau ieškovė mano, kad draugija negali priimti jokių jos narius saistančių įsipareigojimų – ji tegalinti priimti rekomendacijas. Ji taip pat nurodo, kad *MBBel* nesiėmė jokių šiai

rekomendacijai įgyvendinti skirtų priemonių ir ji joms nepritarė. Ji nurodo, kad *MBBel* dalyvavo tik kaip stebėtoja ir susirinkime nekalbėjo. Be to, ieškovė teigia, kad net jei ir komercinės nuolaidos būtų ribojamos, tai neturėtų didelės įtakos prekybai tarp valstybių narių.

199 Iš nusistovėjusios Bendrijos teismų praktikos aišku, kad tam, jog būtų sudarytas susitarimas EB 81 straipsnio 1 dalies prasme pakanka, kad atitinkamos įmonės išreikštų savo bendrą norą toje rinkoje elgtis tam tikru nurodytu būdu (pirmiau šio sprendimo 189 punkte minėto sprendimo *ACF Chemiefarma prieš Komisiją* 112 punktas; 1980 m. spalio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Van Landewyck ir kt. prieš Komisiją*, 209/78–215/78 ir 218/78, Rink. p. 3125 86 punktas ir 1999 m. balandžio 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją*, vadinamo „PVC II", T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ir T-335/94, Rink. p. II-931, 715 punktas).

200 Teismų praktikoje nustatyti koordinavimo ir bendradarbiavimo kriterijai toli gražu nereikalauja, kad būtų parengtas tikras „planas", juos reikia aiškinti atsižvelgiant į pamatinę sutarties konkurenciją reglamentuojančių nuostatų koncepciją, teigiančią, kad kiekvienas ūkio subjektas savarankiškai turi nuspręsti dėl komercinės politikos, kurią jis ketina taikyti bendrojoje rinkoje. Nors šis savarankiškumo reikalavimas nedraudžia ūkio subjektams protingai prisitaikyti prie pastebėto konkurentų elgesio ar į jį atsižvelgti, tačiau jis griežtai draudžia bet kokį tiesioginį ar netiesioginį jų bendravimą, kuriuo siekiama daryti įtaką esamo ar potencialaus konkurento elgesiui arba atskleisti konkurentui informaciją apie tai, kaip įmonė ketina veikti šioje rinkoje (pirmiau 41 punkte minėto sprendimo *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją* 173 ir 174 punktai ir minėto sprendimo PVC II 199 ir 720 punktai).

201 Primintina, kad nagrinėdama bylą dėl konkurencijos teisės pažeidimo Komisija privalo pateikti nustatytų pažeidimų įrodymus, nurodyti aplinkybes, kurių pakanka įrodyti, kad pažeidimą sudarę faktai tikrai įvyko (1998 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Baustahlgewebe prieš Komisiją*, C-185/95 P, Rink. p. I-8417, 58 punktas).

202 Visais atvejais, kai nustatoma, kad įmonė dalyvavo akivaizdžiai konkurenciją pažeidžiančiuose susitikimuose, tai pati įmonė turi pateikti įrodymų, jog jos dalyvavimas tokiuose susitikimuose neturėjo jokio konkurencijai prieštaraujančio tikslo, įrodyti, jog ji savo konkurentams paaiškino, kad ji tame susitikime dalyvavo kitu tikslu nei jie (šiuo klausimu žr. 1999 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Hüls prieš Komisiją*, C-199/92 P, Rink. p. I-4287, 155 punktą ir 1999 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Montecatini prieš Komisiją*, C-235/92 P, Rink. p. I-4539, 181 punktą). Jei nėra tokį nusišalinimą įrodančių aplinkybių, tai, kad įmonė nevykdo šiuose susirinkimuose priimtų sprendimų, nepašalina jos atsakomybės už dalyvavimą kartelyje (žr. 1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mayr-Melnhof prieš Komisiją*, T-347/94, Rink. p. II-1751, 135 punktą ir 2000 m. kovo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cimenteries CBR ir kt. priešKomisiją*, T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ir T-104/95, Rink. p. II-491, 1389 punktą).

203 Pirmosios instancijos teismas nurodo, kad neginčijama, jog *MBBel* dalyvavo 1995 m. balandžio 20 d. vykusiame pardavėjų draugijos susitikime, kuriame buvo nurodyta, kad „automobiliai vis dar parduodami itin žemomis kainomis“, ir pareikštas ketinimas imtis priemonių, skirtų nustatyti ir atgrasyti nuo 3 % viršijančių nuolaidų. Pastebėtina, kad šiame susitikime dalyvavo nemažai svarbias pareigas *MBBel* einančių pareigūnų, o susitikimo protokolą parengė *MBBel* už pardavėjų tinklo plėtrą atsakingas Rauw (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 115 konstatuojamąją dalį). Iš to darytina išvada, kad ieškovės teiginių, jog šiame susitikime *MBBel*

vaidmuo buvo nereikšmingas (žr. šio sprendimo 161 punktą), nepatvirtina bylos medžiaga. Pirmosios instancijos teismas mano, kad šių *MBBel* atstovų dalyvavimas šiame susitikime įrodo, jog, priešingai nei teigia ieškovė, *MBBel* šioje diskusijoje vaidino pagrindinį vaidmenį.

204 *MBBel* neįrodžius, kad ji nusišalino nuo diskusijos dėl kainos nuolaidų, Komisija turėjo teisę nuspręsti, jog *MBBel*, be išlygų dalyvaudama 1995 m. balandžio 20 d. susirinkime, kuriame buvo aiškiai numatytas tikslas kovoti su pardavimu itin žemomis kainomis, dalyvavo susitarime, kuriuo buvo numatytos priemonės, skirtos nustatyti ir atgrasyti nuo aptariamų nuolaidų teikimo.

205 Be to, tai, kad tuo metu *MBBel* filialai, kaip teigia ieškovė, nebuvo aktyvūs pardavėjų draugijos nariai, nėra svarbu, nes buvo įrodytas *MBBel* dalyvavimas kartelyje.

206 Taip pat konstatuotina, kad *MBBel* galėjo įgyvendinti, kaip nurodo Komisija, 1995 m. balandžio 20 d. susitikime pareikštą grasinimą sumažinti automobilių kvotą. Šiuo atveju jos tylėjimo negalima aiškinti kitaip kaip pritarimo ir prisijungimo prie akcijos *Prieš pardavimą itin žemomis kainomis*, dėl kurios Belgijos pardavėjai jau buvo apsisprendę, juolab kad susitikime pareikštam grasinimui sumažinti iki 1995 m. pabaigos nustatytas automobilių kvotas, jei bus teikiamos 3 % viršijančios nuolaidos, įgyvendinti būtinai reikėjo aktyvaus *MBBel*, kaip tiekėjos pardavėjams, dalyvavimo, ir tai sustiprino šį kartelį.

207 Iš to darytina išvada, kad šios įmonės dalyvavimas susitarime, jai viešai neatsiribojus nuo jo turinio, leido kitiems jo dalyviams manyti, jog ji sutinka su jo rezultatais ir savo pačios veiksmais ketina prisidėti įgyvendinant bendrus visų dalyvių siekiamus

tikslus. Pirmosios instancijos teismas taip pat mano, kad tai, jog akcija *Prieš pardavimą itin žemomis kainomis* buvo pradėta prieš šį susitikimą, nedarė kliūčių Komisijai nuspręsti, kad *MBBel* dalyvavo 1995 m. balandžio 20 d. priimtame susitarime dėl ateityje taikytinų kainų ir buvo linkusi aktyviai remti kainų nustatymą, pardavėjų taikomų kainų kontrolę ir prireikus taikyti sankcijas, jei po tos datos nebūtų laikomasi šių instrukcijų.

208 Pirmosios instancijos teismas mano, kad ieškovės argumentas, jog *MBBel* retkarčiais atliekami patikrinimai, kaip pardavėjai vykdo visas jiems pavestas tarpininkų pareigas (žr. šio sprendimo 165 punktą), yra visiškai teisėti, nes pardavėjai platinimo sutartyje įsipareigoja vykdyti aukštos kokybės reikalavimus, yra neįtikinantis ir turi būti atmestas. Iš tiesų ieškovė savo ieškinyje pripažįsta, kad pardavėjų taikomi tarifai buvo vienas iš daugelio tokio patikrinimo aspektų (žr. šio sprendimo 171 punktą). Pirmosios instancijos teismas mano, kad pardavėjų taikomos kainos yra visiškai nesusijusios su jų teikiamų paslaugų kokybe. Be to, *MBBel* nebando pateisinti kainų kontrolės platinimo sutarties Belgijoje 11 straipsniu, kuriame sakoma, kad *MBBel* gali nustatyti didžiausią, bet ne mažiausią kainą.

209 Ieškovės argumentas, kad surinkta informacija buvo anoniminė (žr. šio sprendimo 168 punktą) ir kad neįmanoma taikyti neigiamo poveikio priemonių prieš konkrečius pardavėjus, taip pat yra atmestinas. Iš 1996 m. kovo 27 d. vykusio Antverpeno regiono pardavėjų susirinkimo protokolo aišku, kad netikri pirkėjai nustatė konkretaus pardavėjo, kaip antai *Van Steen NV*, suteiktas nuolaidas ir jos buvo paskelbtos šiame susitikime.

210 Dėl ieškovės argumento, kad pardavėjų draugija negali priimti jokių jos narius saistančių sprendimų ir formuluoja tik rekomendacijas, primintina, jog pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką aktas gali būti pripažintas įmonių

asociacijos sprendimu EB 81 straipsnio 1 dalies prasme, net jei asociacijos nariams jis ir nėra privalomas, bent jau tada, kai visi nariai, kuriems toks sprendimas skiriamas, jam pritaria (pagal analogiją žr. 1983 lapkričio 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IAZ ir kt. prieš Komisiją*, 96/82–102/82, 104/82, 105/82, 108/82 ir 110/82, Rink. p. 3369, 20 punktą ir šio sprendimo 199 punkte minėto sprendimo *Van Landewyck ir kt. prieš Komisiją* 88 ir 89 punktus; 1999 kovo 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Eurofer prieš Komisiją*, T-136/94, Rink. p. II-263, 15 punktą). Šiuo atveju šią hipotezę pakankamai patvirtina faktas, kad Belgijos pardavėjų draugijos nariai ir *MBBel* 1995 m. balandžio 20 d. vykusiame susitikime nusprendė pasitelkę nepriklausomą agentūrą netikrų pirkimų būdu tikrinti *W 210* automobilio modeliui teikiamų nuolaidų dydį ir kad netikri pirkėjai tikrai lankėsi pas pardavėjus. Šie faktai įrodo, kad 1995 m. balandžio 20 d. vykusiame susitikime priimtas veiksmų planas buvo įgyvendintas.

211 Dėl šio sprendimo 162 punkte pateikiamo ieškovės argumento, kad nėra akivaizdu, jog *MBBel* filialai būtų suinteresuoti apriboti teikiamų komercinių nuolaidų dydį, Pirmosios instancijos teismas mano: kadangi *MBBel* dalyvavimas karteliniame susitarime jau įrodytas, tai nebūtina nagrinėti, ar ji pati ir jos filialai turėjo interesą jame dalyvauti. Visais atvejais Pirmosios instancijos teismas mano, kad, kaip teigia Komisija, *MBBel* ir automatiškai jos filialai buvo suinteresuoti sustabdyti automobilių pardavimą itin žemomis kainomis, nes ji automobilius tiekia ne tik pardavėjams, bet per filialus ir tiesiogiai galutiniams klientams. Konstatuotina, kad 1995 m. spalio 17 d. laiškas, kurį *MBBel* išsiuntė *Mercedes-Benz AG* ir kuriame *MBBel* pareiškia daranti viską „kas įmanoma, kad tinkamai atliktų savo pareigas (t. y. atsisako eksporto), ir bando išlaikyti aukštą vidutinių kainų lygį", kaip teigia Komisija ginčijamo sprendimo 119 konstatuojamojoje dalyje, taip pat parodo, kad yra interesas, jog platintojai Belgijoje teiktų tik kuklias nuolaidas. Šia prasme Pirmosios instancijos teismas mano, kad ieškovės argumentas, jog 1995 m. spalio 17 d. laiške *MBBel* nurodė paskelbtas vidutines kainas, o ne tikras pardavėjų parduodamų automobilių kainas, yra neįtikinamas ir atmestinas.

212 Dėl ieškovės argumento, kad pardavimo kainos Belgijoje nustatymas neturi didelės įtakos prekybai tarp valstybių narių, nes jis buvo susijęs tik su pardavimu šioje

valstybėje narėje ir nedarė įtakos tarptautiniam pardavimui, Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, jog jis turi būti atmestas. Iš nusistovėjusios teismo praktikos aišku, kad kai kartelinis susitarimas taikomas visoje vienos valstybės teritorijoje, tai jis vien dėl savo pobūdžio sustiprina valstybės rinkos uždarumą ir taip trukdo įgyvendinti sutartimi siekiamą ekonominę skvarbą (žr. šio sprendimo 181 punkte minėtą sprendimo *Wouters ir kt.* 95 punktą; 1972 m. spalio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vereeniging van Cementhandelaren prieš Komisiją*, 8/72, Rink. p. 977, 29 punktą; šio sprendimo 81 punkte minėto sprendimo *Remia ir kt. prieš Komisiją* 22 punktą ir 1998 m. birželio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-35/96, Rink. p. I-3851, 48 punktą). Kadangi ieškovė neginčija Komisijos teiginio, išdėstyto ginčijamo sprendimo 197 konstatuojamojoje dalyje, tai 1995 m. balandžio 20 d. susitikimas ir atitinkamai pažeidimas buvo susiję su visos Belgijos teritorija.

213 Ieškovė taip pat mano, kad Komisija neįrodė, jog tariamas pažeidimas truko nuo 1995 m. balandžio 20 d. iki 1999 m. birželio 10 d. priėmus aplinkraštį, kuriame ieškovė, be kita ko, nurodė, kad pardavėjai gali savarankiškai nustatyti kainas ir kitas pardavimo sąlygas savo klientams. Ji teigia, kad Komisija turėjo nuspręsti, jog pažeidimas pasibaigė 1995 m. pabaigoje, nes akcija *Prieš pardavimą itin žemomis kainomis*, minima 1995 m. balandžio 20 d. susitikimo protokole, buvo laikina ir taikoma tik naujam *W 210* modeliui.

214 Iš teismo praktikos aišku, kad Komisija privalo įrodyti ne tik kartelio egzistavimą, bet ir jo trukmę (žr. šio sprendimo 84 punkte minėtą sprendimo *Dunlop Slazenger prieš Komisiją* 79 punktą ir šio sprendimo 202 punkte minėto 1992 m. kovo 15 d. Sprendimo *Cimenteries CBR ir kt. prieš Komisiją* 2802 punktą).

215 Pirmosios instancijos teismas nurodo, kad šioje byloje yra vienas kitą patvirtinančių įrodymų, jog pažeidimas truko ir pasibaigus 1995 metams. Konstatuotina, kad, kaip teisingai nurodė Komisija, iš 1995 m. balandžio 20 d. susitikimo protokolo aišku, jog nurodyta 1995 m. pabaiga yra susijusi tik su nustatyta sankcija, o ne su didžiausių nuolaidų užfiksavimu ties 3 % riba. Be to, iš 1996 m. kovo 27 d. susitikimo protokolo aišku, kad 1996 m. penkios *E 290 TD* modelio pirkimo imitacijos buvo įvykdytos, be kita ko, ir pas penkis Belgijos pardavėjus. Todėl Pirmosios instancijos teismas

konstatuoja, kad, priešingai nei teigia ieškovė (žr. šio sprendimo 166 punktą), yra 1995 m. balandžio 20 d. ir 1996 m. kovo 27 d. platintojų susitikimų ryšys. Be to, 1996 m. kovo 14 d. laiške *MBBel* aiškiai išsako nepasitenkinimą, kad *W 210* serijos automobilis buvo parduotas su 6 % nuolaida. Šiuo požiūriu Pirmosios instancijos teismas mano, kad šauktukas po šio procento „6 % !" neabejotinai reiškia, jog toks nuolaidos dydis yra smerktinas. Iš to, kad *MBBel* prieštaravo, jog pardavėjai Belgijoje teiktų 3 % viršijančias nuolaidas ir jog buvo tęsiami netikri pirkimai, pardavėjai ir pasibaigus 1995 m. galėjo tikėtis neigiamų pasekmių, jei būtų nustatyta, kad jie teikia didesnes nuolaidas. Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad, esant tokioms aplinkybėms, Komisija turėjo teisę nuspręsti, jog 1995 m. balandžio 20 d. susitarimas, kuriuo nustatoma automobilių kaina Belgijoje, buvo ne laikina, bet nuolatinė priemonė, trukusi iki 1999 m. birželio 10 d., kai ji buvo nutraukta konkrečiu sprendimu.

216 Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad ieškovė, teigdama, jog Komisija, nenurodydama, ar pažeidimas per visą tą laiką buvo toks pat intensyvus (žr. šio sprendimo 168 punktą), padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kiek tai susiję su pažeidimo sunkumu skirtingais laikotarpiais. Pirmosios instancijos teismas mano, kad Komisija teisingai įvertino pažeidimo trukmę (žr. šio sprendimo 215 punktą) ir sunkumą. Ieškovė neginčija pažeidimo sunkumo. Iš tiesų, atsižvelgiant į tai, kad pažeidimas truko ginčijamame sprendime nustatytą laikotarpį, Komisija neprivalo nustatinėti jo intensyvumo skirtingais laikotarpiais, jei nėra įrodymų, kad jis buvo baigtas.

217 Ieškovė priekaištauja Komisijai, kad ji jai priskyrė atsakomybę už dukterinės bendrovės *MBBel* veiklą vien dėl to, jog ieškovė turi beveik 100 % šios įmonės akcijų.

218 Šiuo požiūriu primintina, kad aplinkybės, jog dukterinė įmonė yra atskiras juridinis asmuo, nepakanka tam, kad būtų galima atmesti galimybę, jog jos veikla gali būti priskirta pagrindinei bendrovei pirmiausia tada, kai dukterinė įmonė savarankiškai nepriima sprendimų dėl savo veiksmų rinkoje, bet iš esmės tik vykdo jai pagrindinės bendrovės pateiktas instrukcijas (žr., be kita ko, šio sprendimo 85 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *ICI prieš Komisiją* 132 ir 133 punktus; 1972 m. liepos 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Geigy prieš Komisiją*, 52/69, Rink. p. 787, 44 punktą ir 1973 m. vasario 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Europemballage ir Continental Can prieš Komisiją*, 6/72, Rink. p. 215, 15 punktą). Vien turint 100 % akcijų nepakanka pagrįsti tokią pagrindinės bendrovės kontrolę. Atsakomybės pagrindinei bendrovei už jos filialo veiklą priskyrimas visuomet priklauso nuo to, ar nustatoma, kad ji vykdė veiksmingą kontrolę (šia prasme žr. šio sprendimo 85 punkte minėto sprendimo *ICI prieš Komisiją* 132–141 punktus; 1979 m. liepos 12 d. *BMW Belgium ir kt. prieš Komisiją*, 32/78 ir 36/78–82/78, Rink. p. 2435, 24 punktą ir šio sprendimo 171 punkte minėto sprendimo *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją* 23 punktą).

219 Teisingumo Teismas šio sprendimo 171 punkte minėto sprendimo *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją* 28 punkte nusprendė, kad nors vien 100 % kapitalo turėjimas neleidžia nustatyti pagrindinės bendrovės atsakomybės, Komisija tokį savo sprendimą taip pat gali grįsti ir tuo, kad pagrindinė bendrovė neginčija, jog ji turėjo lemiamą įtaką sprendžiant savo dukterinės bendrovės komercinę politiką, ir nepateikia pastarosios savarankiškumo įrodymų. Kai pagrindinė bendrovė kontroliuoja visą dukterinės bendrovės kapitalą, Komisija gali teisėtai daryti prielaidą, jog pagrindinės bendrovės įtaka lemiama savo dukterinės bendrovės veiklai, ypač jei pagrindinė bendrovė vykstant administracinei procedūrai teigia, kad ji atstovauja visoms grupės įmonėms.

220 Susiklosčius tokioms aplinkybėmis, pagrindinė bendrovė, norėdama paneigti šią prielaidą, privalo pateikti pakankamų įrodymų.

221 Šioje byloje nagrinėjamu atveju ieškovė neginčija, kad vykstant pažeidimui *Mercedes-Benz* priklausė visos *MBBel* akcijos, ir pripažįsta, jog per administracinę procedūrą ji pareiškė Komisijai, jog yra vienintelis kontaktinis asmuo pažeidimo Belgijoje klausimu. Be to, ieškovė apsiribojo paneigimu, kad ji nežinojo apie *MBBel* veiklą, ir neigė ją aktyviai rėmusi, tačiau nepateikė jokių įrodymų, jog ji negalėjo daryti lemiamos įtakos *MBBel* komercinei politikai, nei įrodymų apie pastarosios savarankiškumą. Tuo remiantis darytina išvada, kad ieškovė nepateikė pakankamų įrodymų ir nepaneigė prielaidos, jog jos įtaka buvo lemiama savo dukterinės bendrovės *MBBel* veiklai.

222 Todėl reikia atmesti šią ieškinio pagrindo dalį, o kartu ir trečiąjį ieškinio pagrindą.

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, grindžiamo klaidingu baudos sumos nustatymu, ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje

Šalių argumentai

223 Ieškovė teigia, kad ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje jai paskirta bauda yra visiškai nepagrįsta, atsižvelgiant į tai, jog nebuvo pažeista EB 81 straipsnio 1 dalis. Ji priduria, kad jei toks pažeidimas ir būtų nustatytas, tai paskirta bauda yra per didelė.

224 Dėl veiklos Vokietijos rinkoje ieškovė iš esmės teigia, kad bauda turėtų būti paskelbta neteisėta, nes priemonių, kuriomis kaltinama *Mercedes-Benz*, buvo imtasi prekybos atstovavimo sutarčių pagrindu, kurios nepatenka į EB 81 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, nes jose numatomi tik prekybos atstovams taikomi apribojimai.

225 Ieškovė teigia, kad draudimui parduoti Ispanijos išperkamosios nuomos bendrovėms tiek, kiek toks draudimas galėtų pažeisti EB 81 straipsnio 1 dalį, visais atvejais taikoma Reglamente Nr. 1475/95 numatyta išimtis, todėl negalima skirti baudos. Ji mano, kad net jei Bendrijos teismai nepriimtų jos argumentų, tai vis tiek reikia atsižvelgti į tai, jog grįsdama savo poziciją, kad šie veiksmai atitinka išimties sąlygas, ji gali pateikti svarių teisinių argumentų.

226 Dėl pardavimo kainos Belgijoje nustatymo ieškovė teigia, kad nors Komisija nurodo (ginčijamo sprendimo 245 konstatuojamoji dalis), jog kainos nustatymas buvo taikomas tik *W 210* modeliui, tačiau vėliau nurodo, kad buvo kontroliuojamos ir kitų modelių kainos nuolaidos. Pastaroji pastaba buvo susijusi su bendrovės *Tokata* atliktais „slaptais vizitais" dėl C klasės modelių. Ieškovė teigia, kad šie vizitai visiškai nesusiję su tariamu kainų nustatymu (žr. šio sprendimo 167 punktą). Ji nesutinka, kad Komisija kaip sunkinančią aplinkybę vertina tai, jog ši praktika buvo taikoma daugeliui modelių. Be to, ginčijamo sprendimo 223 ir 225 konstatuojamosiose dalyse nurodyti teiginiai, kad pardavimo kainos buvo nustatytos nuo 1995 m. balandžio 20 d. iki 1999 m. birželio 10 d., neatitinka analizės, pagal kurią 1995 m. balandžio 20 d. susitikimo protokolas buvo taikomas tik iki 1995 m. pabaigos (žr. šio sprendimo 174 punktą). Galiausiai ieškovė ginčija teiginį, kad *MBBel* vaidino svarbų vaidmenį tariamai ribojant kainų nuolaidas. Ieškovės teigimu, šią priemonę pardavėjai iniciavo dar prieš 1995 m. balandžio 20 d. susitikimą. Ji mano, kad

MBBel, nors vėliau ir dalyvavo šioje akcijoje, jokiu būdu jai nevadovavo. Jei *MBBel* ir dalyvavo šioje akcijoje, tai ji darė ne savo interesais, bet siekdama pagerinti pardavėjų rentabilumą.

227 Komisija mano, kad ieškovės argumentai, susiję su pardavimo kainos Belgijoje nustatymu, turi būti atmesti. Ji primena, kad pirmiausia, kaip nurodoma ginčijamo sprendimo 245 konstatuojamoje dalyje, ji šioje byloje nagrinėjamą pažeidimą vertina tik kaip „labai sunkų" ir nustato 7 milijonų eurų bazinę baudą, t. y. maždaug trečdalis didžiausios 20 milijonų eurų baudos, kuri numatoma už sunkius pažeidimus pagal Komisijos pranešimą dėl baudų nustatymo remiantis Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalimi ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalimi (OL, C 9, 1998, p. 3). Ji taip pat nurodo, kad ieškovei priekaištaujama dėl to, jog ji kontroliavo nuolaidas, kurias pardavėjai teikė ne tik *W 210* modeliui, bet ir kitiems automobilių modeliams. Be to, net jei nagrinėjamas pažeidimas apsiribotų tik *W 210* modeliu, Komisija į tai galėtų atsižvelgti siekdama atgrasančio baudos poveikio.

228 Komisija mano, kad ji jau atsakė į ieškovės prieštaravimus dėl pažeidimo trukmės (žr. šio sprendimo 182 punktą).

229 Pirmiausia ji nurodo, kad apskaičiuodama baudos sumą nesirėmė teiginiu, jog *MBBel* vaidino pagrindinį vaidmenį ribojant nuolaidas, tačiau atsižvelgė į aktyvų *MBBel* dalyvavimą priimant pardavimo kainos Belgijoje nustatymo priemones. Be jos aktyvaus dalyvavimo nebūtų įmanoma taikyti sankcijos už viršutinės nuolaidos ribos viršijimą. Komisija pabrėžia, kad iš 1995 m. balandžio 20 d. posėdžio protokolo aišku, jog akcija *Prieš pardavimą itin žemomis kainomis* egzistavo jau anksčiau. Tačiau ji teigia, kad kaip tik šiame susitikime, kuriame aktyviai dalyvavo *MBBel*, buvo nuspręsta nustatyti 3 % viršutinę nuolaidos ribą, todėl ji negali teigti, kad su šia

priemone ji susidūrė, kai ji jau buvo priimta. Dėl pačios *MBBel* intereso Komisija nurodo, kad nuolaidų apribojimas padėjo išsaugoti importuotojo aukštų kainų politiką. Galiausiai vertinimas nebūtų pasikeitęs, jei *MBBel* iš tiesų būtų norėjusi išsaugoti pardavėjų rentabilumą (šio sprendimo 84 punkte minėto sprendimo *AEG prieš Komisiją* 40–42 ir 71–73 punktai).

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

230 Pirmiausia primintina, kad, išnagrinėjus ieškinio pagrindus, ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje numatyta bauda turi būti panaikinta tiek, kiek ji buvo skirta už ieškovės jos atstovams Vokietijoje nustatytas instrukcijas kiek įmanoma automobilius pardavinėti tik klientams iš sutartimi nustatytos teritorijos, vengti vidinės konkurencijos ir iš kitų valstybių atvykstančių klientų imti 15 % automobilio kainos dydžio avansą. Iš to darytina išvada, kad pradinė 71,825 milijono eurų suma turi pirmiausia būti sumažinta 47,025 milijono eurų (242 konstatuojamoji dalis).

231 Iš atliktos ieškinio pagrindų analizės taip pat aiškėja, kad ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje numatyta bauda turi būti sumažinta tiek, kiek ji ieškovei buvo skirta už Vokietijoje ir Ispanijoje taikytą apribojimą, draudžiantį lengvuosius automobilius tiekti išperkamosios nuomos bendrovėms atsargoms sudaryti. Todėl pradinė 71,825 milijono eurų baudos suma turi būti sumažinta 15 milijonų eurų (244 konstatuojamoji dalis).

232 Dėl pažeidimo, kurį sudarė kainų nustatymas Belgijoje, Pirmosios instancijos teismas mano, kad ieškovė klaidingai rėmėsi argumentu, jog Komisija kaip sunkinančią aplinkybę vertino tai, kad nustatymas buvo taikomas daugeliui modelių. Iš ginčijamo sprendimo 248 konstatuojamosios dalies yra visiškai aišku, kad skirdama baudą

Komisija neatsižvelgė į jokias sunkinančias aplinkybes. Visais atvejais, jei Komisijos ginčijamame sprendime nurodytas faktas, kad 1996 m. lapkričio 26 d. *MBBel* įpareigojo bendrovę *Tokata* atlikti tariamus pirkimus iš 47 Belgijos pardavėjų siekiant nustatyti C klasės modeliui teikiamas nuolaidas, tai jis, kaip teigia Komisija, įrodo, kad *MBBel* dažnai taikė tariamus pirkimus ir jie nebuvo taikomi tik vieno modelio atžvilgiu.

233 Dėl ieškovės argumento dėl su kainų Belgijoje nustatymu susijusio pažeidimo trukmės pastebėtina, kad Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog Komisija ją nustatė teisingai (žr. šio sprendimo 215 punktą). Be to, Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad *MBBel* atliko pagrindinį vaidmenį nustatydama automobilių pardavimo kainas Belgijoje (žr. šio sprendimo 209 punktą). Iš to darytina išvada, kad už šį pažeidimą paskirta bauda yra nemažintina.

234 Remiantis tuo, kas pasakyta, galima teigti, kad paskirtą baudą reikia iš dalies sumažinti tiek, kiek ji yra paskirta už Vokietijoje ir Ispanijoje padarytus pažeidimus. Kiti ieškovės argumentai, kuriais ji grindžia savo prašymą panaikinti baudą arba ją sumažinti, yra atmestini. Pirmosios instancijos teismas, naudodamasis visiška savo jurisdikcija, patvirtina, kad už Belgijoje nustatant kainas įvykdytą pažeidimą skiriama 9,8 milijono eurų bauda.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

235 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, Pirmosios instancijos teismas gali paskirstyti išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas. Šiuo atveju Komisija padengia savo pačios išlaidas ir 60 % ieškovės patirtų išlaidų.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (penktoji kolegija)

nusprendžia:

1. **Panaikinti 2001 m. spalio 10 d. Komisijos sprendimo 2002/758/EB dėl EB sutarties 81 straipsnio taikymo procedūros (byla COMP/36.264 – *Mercedes-Benz*) 1 straipsnį, išskyrus tą jo dalį, kurioje nustatoma, kad bendrovė *DaimlerChryslerAG* ir teises bei įpareigojimus jai perdavusios bendrovės *Daimler-Benz AG* bei *Mercedes-Benz AG* pačios arper savo dukterinę bendrovę *Mercedes-Benz Belgium SA,* dalyvaudamos susitarimuose, skirtuose apriboti Belgijoje teikiamas nuolaidas, galiojusiuose nuo 1995 m. balandžio 20 d. ir panaikintuose 1999 m. birželio 10 d., pažeidė EB 81 straipsnio 1 dalį.**

2. **Panaikinti antrą straipsnį, išskyrus jo pirmą sakinį.**

3. **Panaikinti Sprendimo 2002/758 3 straipsnį tiek, kiek jame ieškovei skiriama 71,825 milijono eurų bauda.**

4. **Sprendimo 2002/758 3 straipsnyje už pažeidimą įvykdytą Belgijoje nustatant kainas skiriama 9,8 milijono eurų bauda.**

5. Atmesti likusią ieškinio dalį.

6. Priteisti iš Komisijos padengti savo bylinėjimosi išlaidas ir 60 % ieškovės patirtų bylinėjimosi išlaidų. Ieškovė padengia 40 % savo bylinėjimosi išlaidų.

Lindh García-Valdecasas Cooke

Paskelbta 2005 m. rugsėjo 15 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

H. Jung

Pirmininkė

P. Lindh